A.° 1853. N.° 216.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Woensdag den 7 December.

Aan de Geabonneerden wordt gratis toegezonden een afdruk van het Ontwerp van Wet tot **Regeling van het Armbestuur,** *den 3 december 1853 van Regerings wege aan de Tweede Kamer der Staten Generaal aangeboden. De algemeene beschouwingen der Memorie van Toelichting, welke gemeld ontwerp vergezelde, zijn in dit nommer onder de rubriek 's Gravenhage opgenomen.*

*** De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* doen te weten, dat door den Raad dier Gemeente, in zijne vergadering van den 29 September 1853, is vastgesteld en met den 1 Januarij aanstaande in werking zal treden, de volgende verordening op het Overzetveer tusschen *Rotterdam* en *Catendregt*, alsmede in diezelfde vergadering, bij een afzonderlijk besluit, het daarachter volgende tarief der veergelden.

VERORDENING op het Overzetveer tusschen ROTTERDAM *en* CATENDREGT.

Art. 1. Het overbrengen van passagiers, rijtuigen, paarden, vee en goederen, aan het Overzetveer tusschen Rotterdam en Catendregt, geschiedt in den regel door middel eener stoomboot.

Art. 2. Behalve bovengenoemde stoomboot, worden in dit veer voortdurend beschikbaar gehouden de volgende vaartuigen:

1°, twee zeilponten, de eene van 35, de andere van 24 tonnen inhoud.

2°, drie zeilvaartuigen (waaronder twee stormhengsten), van welke één 16 ton en de twee andere ieder 15 ton groot zijn.

3°, twee roeischouwen, ieder groot 3 ton.

Deze vaartuigen moeten steeds, zoo veel mogelijk, aan de beide zijden van het veer verdeeld zijn.

Art. 3. Zoodra de dienst met de stoomboot, om welke reden ook, ophoudt, wordt de gemeenschap tusschen de beide oevers onmiddellijk met de bovengemelde vaartuigen voortgezet.

Art. 4. Het staat ieder vrij, ook tijdens het varen der stoomboot, het bezigen van een der bovengenoemde zeil- of roeivaartuigen te vorderen, mits daarvoor een verhoogd veergeld volgens het tarief betalende.

Art. 5. Burgemeester en Wethouders doen zich iedere drie maanden een, door een deskundige opgemaakt, proces-verbaal omtrent den toestand der stoomboot en der verdere vaartuigen met hun toebehooren overleggen.

Art. 6. Het maximum van lading bij iedere overzetting wordt bepaald als volgt:

a. Met de stoomboot,
indien de lading bestaat uit personen, op 500,
„ paarden, „ 40,
„ runderen, „ 70,
„ kalveren, schapen of varkens, naar evenredigheid,
„ rijtuigen, op 4 tot 16, naar grootte en bespanning.

b. Met de groote stormhengst,
indien de lading bestaat uit personen, op 70 a 80,
„ paarden, „ 4,
„ runderen, „ 6,
„ kalveren, schapen of varkens, naar evenredigheid,
„ rijtuigen, op 1 of 2, naar grootte en bespanning.

c. Met de kleine stormhengst,
indien de lading bestaat uit personen, op 60 a 70,
„ paarden, „ 4,
„ runderen, „ 5,
„ kalveren, schapen of varkens, naar evenredigheid,
„ rijtuigen, op 1 of 2, naar grootte en bespanning.

d. Met de gewone zeilschuit,
indien de lading bestaat uit personen, op 60 a 70,
„ paarden, „ 3,
„ runderen, „ 4,
„ kalveren, schapen of varkens, naar evenredigheid,
„ rijtuigen, op 1 of 2, naar grootte en bespanning.

e. Met de grootste pont,
indien de lading bestaat uit personen, op 150,
„ paarden, „ 16,
„ runderen, „ 30 a 40,
„ kalveren, schapen of varkens, naar evenredigheid,
„ rijtuigen, op 2 a 6, naar grootte en bespanning.

f. Met de kleinste pont,
indien de lading bestaat uit personen, op 100.
„ paarden, „ 12,
„ runderen, „ 20 a 30,
„ kalveren, schapen of varkens, naar evenredigheid,
„ rijtuigen, op 2 a 5, naar grootte en bespanning.

g. Met de roeischouwen,
op 10 a 20 personen, naar gelang van het weder.

Wanneer van verscheidene der in dit artikel genoemde voorwerpen te gelijk wordt geladen, wordt het maximum naar evenredigheid berekend.

Art. 7. De dienst op ieder vaartuig moet worden waargenomen als volgt:

a. Op de stoomboot,
door 1 stuurman of schipper, 2 matrozen, 1 machinist en 2 stokers.

b. Op de stormhengsten,
door 1 schipper en 1 of 2 knechts, naar gelegenheid van het weder.

c. Op de gewone zeilschuit,
door 1 schipper en 1 of geen knecht, naar gelegenheid van het weder.

d. Op de ponten,
door 1 schipper en 2 of 3 knechts, naar gelegenheid van het weder.

e. Op de roeischouwen,
door 1 of 2 knechts, naar gelegenheid van het weder.

Art. 8. Alle bij dit overzetveer gevorderde veergelden zijn geregeld bij het daarvoor afzonderlijk vastgesteld tarief.

Art. 9. Het vertrek der stoomboot wordt telkens door het luiden der op genoemd vaartuig geplaatste bel aangekondigd.

Art. 10. Bij besloten water zorgen Burgemeester en Wethouders dat, zoodra de omstandigheden dit veroorlooven, een behoorlijk overpad op de rivier afgebakend worde, met de noodige toegangen aan wederzijdsche oevers.

Art. 11. Het veer staat onder het onmiddellijk toezigt van eenen Commissaris. Gezegde Commissaris is verantwoordelijk dat deze verordening en het daarbij behoorende tarief stiptelijk worde nagekomen. Ieder aan het veer verbonden, staat onder zijne bevelen. Van alle onverwacht te doene herstellingen of bijzondere voorvallen aan het veer, geeft hij onmiddellijk kennis aan Burgemeester en Wethouders.

Art. 12. De Commissaris draagt in het bijzonder zorg dat het veer zoo vlug mogelijk worde bediend, en men aan de passagiers de meeste hulp en bijstand verleene, zonder dat daarvoor iets onder den naam van fooijen als anderzins gevorderd worde.

Art. 13. De Commissaris ziet toe dat op de rivier nimmer passagiers van het eene vaartuig in het andere worden overgenomen. Hij zorgt dat de algemeene bepalingen, omtrent het voeren van licht door de stoomboot als anderzins, steeds worden in acht genomen. Bij het ontstaan van ijsgang, neemt hij onmiddellijk de noodige maatregelen, en geeft hiervan aan Burgemeester en Wethouders kennis.

Art. 14. De Commissaris moet steeds op zijnen post zijn. Bij ongesteldheid, afwezendheid of ontstentenis, wordt hij vervangen door een der schippers, daartoe jaarlijks door Burgemeester en Wethouders aan te wijzen. Behalve zijn vast salaris, ontvangt hij geene emolumenten of voordeelen uit het veer, onder welken naam ook, op straf van onmiddellijke ontzetting uit zijne betrekking.

Art. 15. De Commissaris wordt door den Gemeente-Raad benoemd en ontslagen. Hij kan door Burgemeester en Wethouders worden geschorst, en ontvangt van hen zijne instructie. Alle verdere personen aan het veer verbonden, worden benoemd, geschorst en ontslagen door Burgemeester en Wethouders. Hun getal wordt echter nimmer vermeerderd dan met voorkennis en goedkeuring van den Gemeente-Raad. Hunne dienst wordt geregeld in instructien, die zij van Burgemeester en Wethouders ontvangen.

Art. 16. Aan den Commissaris en de in het vorige artikel genoemde personen wordt, op voordragt van Burgemeester en Wethouders, uit de Gemeentekas een vast jaar- of weekgeld toegekend. Bovendien kunnen Burgemeester en Wethouders aan diegenen der schippers, welke in buitengewone omstandigheden de dienst aan het veer verrigt hebben, eenige buitengewone belooning toeleggen.

Art. 17. De inning van het veergeld geschiedt op zoodanige wijze als door den Raad, op voordragt van Burgemeester en Wethouders, bepaald wordt.

Art. 18. Zoodra, om welke redenen ook, meer dan het gewone veergeld geëischt wordt, staat het vrij daarvan quitantie te vorderen.

Art. 19. Ieder die klagten heeft over den Commissaris, de bediening van het veer, als anderzins, kan die inbrengen bij Burgemeester en Wethouders. Bovendien moet steeds in het wachthuis en in de stoomboot een boek voorhanden zijn, waarin ieder geregtigd is zijne klagten over het veer te schrijven. De Commissaris is voor die klagtboeken verantwoordelijk; zij worden, minstens eens in de maand, bij Burgemeester en Wethouders overgelegd en, ten blijke daarvan, door den Burgemeester afgeteekend, en moeten ook overigens steeds, op de eerste aanvrage, aan hen ter inzage ingeleverd worden.

Art. 20. In het wachthuis en in de stoomboot hangt een exemplaar dezer verordening en van het tarief, ter lezing voor.

Art. 21. Jaarlijks, in de maand Februarij, leggen Burgemeester en Wethouders een schriftelijk verslag, omtrent den staat en het personeel van het veer, gedurende het vorige jaar, aan den Gemeente-Raad over. De begrooting en rekening van het veer wordt jaarlijks in die der Gemeente opgenomen.

SLOT-ARTIKEL. — *Tijd van Afvaart der Stoomboot.*

De Stoomboot, het gansche jaar door, zoo veel mogelijk, in dienst zijnde, vertrekt van Rotterdam: Van 1 Maart tot 31 October, des morgens ten 6 ure, en van 1 November tot ultimo Februarij, des morgens ten 7 ure; zij doet hare laatste reis van Catendregt, gedurende de maanden Januarij en December, des avonds ten 4¾ ure; gedurende de maanden Februarij, Maart, October en November, des avonds ten 5¾ ure; gedurende de maanden April en September, des avonds ten 8¾ ure; gedurende de maanden Mei en Augustus, des avonds ten 9¾ ure, en gedurende de maanden Junij en Julij, des avonds ten 10¾ ure. Het wordt echter aan Burgemeester en Wethouders overgelaten om, zulks noodzakelijk oordeelende, het begin der afvaart één uur vroeger en ook de laatste reis één uur later te doen plaats hebben, dan de vorenstaande bepaling. De Stoomboot vaart twee malen per uur van de zijde van Rotterdam, en even zoo dikwijls van de zijde van Catendregt, met dien verstande, dat zij op het heel en half uur van Rotterdam en op het kwartier uur van Catendregt vertrekt.

(*Het vervolg in een volgend nommer.*)

*** De Dochter van WIJBE KAST, ook bekend onder den naam van WIJBE ISEBRANDS, Weduwe JAN GROEN, aan de opgegeven woonplaats in de Lange Frankenstraat niet gevonden zijnde, wordt zij of diegene die omtrent haar inlichtingen kan geven, verzocht zich ter Plaatselijke Secretarie, te Rotterdam, aan te melden, tot het ontvangen eener voor haar belangrijke mededeeling.

BUITENLAND.

KONSTANTINOPEL den 21 november.

De nieuwe Fransche gezant alhier, de generaal *Baraguay d'Hilliers*, had gisteren een onderhoud van vier uren met de Admiraals der vereenigde vloten, na afloop waarvan terstond couriers naar Londen en Parijs zijn afgezonden. Ook heeft hij, met zijn gevolg, bij hetwelk zich een vertrouwd vriend des Keizers bevindt, de vestingwerken en het arsenaal in oogenschouw genomen. Men verhaalt dat die generaal twintigduizend nieuwe geweren, van gelijk model als die welke reeds door de scherpschutters bij Oltenitza gebruikt zijn, uit Frankrijk heeft medegebragt.

Het antwoord des Sultans op de aanspraak van den Franschen Gezant, bij diens plegtige ontvangst-audientie, luidde woordelijk als volgt:

„Gelijk altijd, zal ik nog, in de tegenwoordige crisis, op den zedelijken en stoffelijken bijstand mijner oude bondgenooten, Frankrijk en Engeland, staat maken. Frankrijk heeft, even als het overig Europa, reden om den vrede te willen. Ik wil dien van mijnen kant ook, maar slechts in zoo ver als hij op geenerlei wijze op mijne Souvereiniteits-regten, noch op de onafhankelijkheid van Turkije inbreuk maakt. Thans is alle verdrag onaannemelijk zonder dat Rusland geheel van zijne eischen afziet, zonder de onverwijlde en geheele ontruiming der beide Donau-Vorstendommen, welke een integrerend gedeelte van mijn Rijk uitmaken."

De Sultan heeft onlangs alle pacha's en onderbeambten in de provincien tot het meest welwillend en broederlijk gedrag jegens de Christenonderdanen der Porte aangemaand.

Uit Azië zijn hier berigten ontvangen, welke alle zeer bemoedigend voor de Turksche zaak luiden. *Abdi*-pacha, de opperbevelhebber in Anatolië, heeft, volgens die berigten, den 1 dezer de Russen, die bij Achirka de grenzen der provincie Bayazid overschreden hadden, aangevallen en na een vinnig gevecht teruggeslagen, zoodat zij, met achterlating van een groot aantal dooden en gekwetsten, het veld moesten ruimen. Veel belangrijker echter was eene tweede overwinning, den 4 dezer, op twee uren afstands der vesting Akiska, door de Turksche troepen op die van de generaals *Nestorow* en *Argutinski* behaald. Ook daar hebben de Russen, na uren lang dapper gevochten te hebben, de nederlaag geleden en vele dooden, bagaadje en ammunitie verloren.

Voorts verzekert men hoe het getal der Russische overloopers zoo ontzettend groot is, dat zij in drie afzonderlijke legioenen; onder de bevelen van even zoo vele Polen, vereenigd en tegen de Russen aangevoerd zullen worden. Aan *Klapka* is in Azië het bevel over een uit Italianen en Polen zamengesteld legioen, aan *Wysocki* dat over een Poolsch legioen opgedragen.

Onder zoodanige omstandigheden stijgt het zelfvertrouwen der Porte langs hoe meer, en acht men het hier langs hoe minder waarschijnlijk dat zij zich tot wapenstilstand of nieuwe langwijlige diplomatieke onderhandelingen genegen zal betoonen.

PARIJS den 4 december.

Heden morgen heeft de Keizer in burgerkleeding, door den heer *Visconti* en eenige andere personen vergezeld, de werkzaamheden aan de Louvre in oogenschouw genomen. Daarna woonde Z. M. de mis bij en vervolgens was er receptie.

— De Hertog van Belluno is alhier overleden; hij was lid van den Senaat.

— Mons.r *Sacconi*, aartsbisschop van Nicea, nuntius van den H. Stoel in Frankrijk, is alhier aangekomen.

— Bij een politie-besluit zijn gestrenge bepalingen vastgesteld voor de straatkunstenaars, orgeldraaijers en straatmuziekanten en zangers; onderanderen is het hun uitdrukkelijk verboden zich door kinderen beneden de zestien jaren te doen vergezellen.

— Het gedenkteeken, ter nagedachtenis van den maarschalk *Ney* op het plein de l'Observatoire opgerigt, is thans geheel voltooid en zal den 7 dezer met godsdienstige en militaire plegtigheden worden onthuld. Waarschijnlijk zal de Aartsbisschop van Parijs daarbij tegenwoordig zijn.

— Het correctionneel geregtshof van Dyon heeft uitspraak gedaan in de zaak betrekkelijk de democratische vereeniging te Dyon; al de beschuldigden, dertien in getal, allen van vijftien tot achttien jaren oud, uitgenomen de voorzitter der vereeniging, die acht en twintig jaren oud is, zijn schuldig verklaard en tot gevangenisstraf en geldboeten veroordeeld.

— Volgens berigten uit Algerië van den 27sten ll. was de staat van zaken in het zuiden des Lands zeer gunstig.

— Een brief uit den Pireus meldt, dat de gisting, welke zich op de zuidelijke grens van Griekenland heeft geopenbaard, geheel heeft opgehouden en dat de betrekkingen tusschen het Kabinet van Athene en de Ottomannische Regering dagelijks beter werden. De Spaansche divisie, welke te Cadix uitgerust is en uit vijf oorlogschepen bestaat, was in den Pireus aangekomen.

— In zijne zitting van den 28sten laatstl. heeft de Spaansche Senaat de lezing aangehoord van de conclusie der meerderheid van de commissie, belast met het onderzoeken der ministeriële mededeeling betrekkelijk de spoorwegen. Deze conclusie luidde ongunstig voor het Regeringsvoorstel om de prioriteit aan haar eigen ontwerp te verleenen. Men dacht echter te Madrid, dat de Senaat zich zal vereenigen met het gevoelen van de minderheid zijner commissie en zoo doende de botsing voorkomen, waarover men zich sedert eenige dagen verontrust.

KEULEN den 5 december.

Te Berlijn vinden de geruchten wegens een of- en defensief verbond tusschen Frankrijk en Engeland meer en meer geloof. Zelfs wil men weten dat daaromtrent eerlang eene openlijke verklaring gedaan zal worden. Volgens sommigen zou reeds in het begin van november eene gemeenschappelijke verklaring der beide genoemde Westelijke Mogendheden aan de oorlogvoerende partijen afgezonden zijn, welke over hare oogmerken, voor het geval dat de strijd niet spoedig eindigde, geen twijfel overliet.

De Keur-Hessische Regering heeft aan de Pruissische eene nota gerigt, om zich te beklagen over de gedurige beleedigingen welke zij van de redactie van het satiriek blad *Kladderadatsch* ondervindt, en met schorsing der vriendschappelijke betrekkingen te bedreigen, bijaldien haar daarvoor geene genoegdoening gegeven wordt.

— In de tot het Badensch landambt Freiburg behoorende gemeenten heeft ongeveer de helft der R. K. geestelijken den herderlijken brief des Aartsbisschops van den kansel afgekondigd. Te Constanz hebben vele geestelijken die afkondiging van vermaningen tot trouw en gehoorzaamheid aan de Regering doen vooragaan. Onder de gemeenteleden heerscht nergens de geringste gisting. De vicaris van Munsterthal is gevankelijk naar Freiburg gevoerd.

— Volgens brieven uit Bucharest, tot 24 november, zou vorst *Gortschakoff* denkelijk die stad niet eerder weder verlaten voor dat een beslissende veldslag aan den Donau zulks noodzakelijk maakte. De Russische troepen, tus-

schen vijf en dertig- en veertigduizend man sterk, stonden bij Oltenitza, Budeschti en Karalasch, onder de bevelen des generaals *Dannenberg*. Hun gezondheidstoestand liet veel te wenschen over. Te Bucharest alleen zijn minstens veertig militaire hospitalen, welke op verre na niet van al het noodige voorzien zijn. Ook is een voormalig monnikenklooster, laatstelijk de zomerresidentie van vorst *Stirbey*, in een hospitaal herschapen. Van de Russen die, in den slag bij Oltenitza, zoo sterk aan het vijandelijk vuur blootgesteld waren, zijn, in den tijd van veertien dagen, vierhonderd soldaten en veertien officieren, waaronder drie kolonels, aan de gevolgen hunner wonden gestorven.

— Rijnhoogte te Keulen den 4 december 3 voet 10 duim Keulsch peil (4 voet Rijnlandsch).

Te Coblenz was de Moesel gisteren vrij sterk met ijs bezet, maar de Rijn nog vrij.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 5 december.

Door Z. M. den Koning is benoemd tot rentmeester van Hoogstdeszelfs particuliere domeinen te Winterswijk, de heer mr. *W. A. Roelvink*, lid der Provinciale Staten van Gelderland, in plaats van den heer mr *J. B. Roelvink*, op verzoek eervol ontslagen, onder dankbetuiging voor zijne veeljarige en trouwe diensten.

Bij besluit van den 2 dezer heeft Z. M. goedgevonden: 1°, aan de na te melden officieren bij de dienstdoende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, als: aan *J. K. van Lidth de Jeude*, als 2de luit. bij de dd. schutterij te Tiel; aan *C. de Lange* jr., als kapitein bij de dd. schutterij te Zaandam, en aan jonkh. *J. M. W. Speelman*, als 1ste luit. bij de dd. schutterij te Leeuwarden; 2°, op hun verzoek mede eervol ontslag te verleenen: aan mr. *J. M. Ganderheyden*, als 2de luit. bij de dd. schutterij te Zaltbommel, en zulks wegens verandering van woonplaats; 3°, eervol ontslag te verleenen, aan *J. J. van Lidth de Jeude*, als 2de luit. bij de dd. schutterij te Tiel, uit hoofde van verandering van woonplaats; 4°, te benoemen: bij de dd. schutterij te Tiel, tot 2den luit. *J. M. F. Everdingen*, thans schutter; bij de dd. schutterij te Amsterdam, tot 1sten luit.-adjud. *P. van Dragt*, thans adjud.-onderofficier; bij de dd. schutterij te Zaandam, tot majoor-kommandant *H. van Voorst*, thans kapitein; tot kapiteins *C. Prins* Jz. en *J. B. Leenard*, thans 1ste luitenants; tot 1ste luitenants *L. J. Immink* en *C. Kroeger*, thans 2de luitenants; tot 2de luitenants *J. L. van der Moer*, sergeant-majoor, en *M. Poel* Pz., thans schutter; tot officier van gezondheid der 3de klasse *J. M. C. Knollaert*, heelmeester aldaar, vroeger sergeant bij dezelfde schutterij; bij de dd. schutterij te Amersfoort, tot 1sten luit. *H. F. Rijckse*, thans 2de luitenant; tot 2den luit. *W. L. Scheltus*, thans schutter; bij de dd. schutterij te Leeuwarden, tot 1sten luit. *E. Wijbrandi*, thans 2de luitenant; tot 2den luit. mr. *A. Dorhout*, thans sergeant.

Bij besluit van den 2 dezer heeft Z. M. goedgevonden de gemengde Commissie uit de Provinciale Staten van Groningen en Friesland, belast met het onderzoek en overweging van het plan eener bedijking van een gedeelte der Lauwerzee, magtiging te verleenen, hare werkzaamheden na het sluiten der Staten-vergadering voort te zetten.

— Donderdag den 8 dezer zal de gewone audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

Staten-Generaal.

De memorie van toelichting, behoorende bij het dezer dagen aan de Tweede Kamer aangeboden ontwerp van wet tot regeling van het Armbestuur, bevat de volgende algemeene beschouwingen:

„ De Regering heeft, met al de aandacht die het hooge gewigt van het onderwerp vordert, overwogen hetgeen is voorgevallen ten aanzien der vroeger voorgedragene ontwerpen van wet op het armbestuur.

Het meest belangrijke vraagstuk, dat daarbij uit verschillende oogpunten is beschouwd en met de meeste naauwkeurigheid is onderzocht en behandeld, is zonder twijfel dit: of en in hoe verre de bepalingen der wet van toepassing moeten zijn op de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid.

De Regering aarzelt niet hare overtuiging uit te spreken, dat de vroeger aangeboden wetsontwerpen daaromtrent verder zijn gegaan dan de aard der zaak medebrengt.

Het is van den eenen kant niet te ontkennen, dat de thans in werking zijnde wet van den 28 november 1818 (*Staatsblad* n.° 40) steeds op de kerkelijke armbesturen of diakonien is toegepast, en dat, ofschoon sommige regterlijke collegien daaromtrent in meening verschild hebben, bij meer dan één arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, in zaken waarbij het vraagstuk zich in verschillende vormen voordeed, de wet op de diakonien is toegepast. Dat hoogste regterlijke collegie heeft ook, bepaaldelijk met opzigt tot de bekende publicatien der Staten van Friesland van 1755 en 1757, aangenomen, dat de vroegere provinciale wettelijke bepalingen te dien aanzien nog gelden.

Van den anderen kant is het echter niet minder waar, dat die vroegere wetten, zoo zij er al niet eeniglijk uit zijn voortgevloeid, zeker in het naauwste verband stonden met de toen bestaande vereeniging van Kerk en Staat; dat zij niet in alle gewesten even duidelijk en volledig waren, en dat de toepassing der wet van 1818, en met haar ook van die vroegere wetten, na het ophouden der vereeniging, de bron is geworden van ontelbare moeijelijkheden en botsingen tusschen de burgerlijke en kerkelijke besturen, waardoor de geregelde gang der zaken van het armwezen merkbaar is verstoord.

In dien staat van zaken heeft art. 195 der Grondwet voorgeschreven, dat het armbestuur een onderwerp van aanhoudende zorg der Regering moet zijn en door de wet geregeld worden.

De Regering acht het onnoodig te herhalen al hetgeen bij gelegenheid der voorloopige behandeling van de vroegere wetsontwerpen in het breede is ontwikkeld tot staving van de tegenstrijdige beweringen, dat het grondwettelijk voorschrift de toepassing der vast te stellen wet op de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid zou gedoogen, gebieden of uitsluiten. Zij bepaalt zich tot de opmerking dat, naar hare overtuiging, dat vraagstuk, noch door de letter van het voorschrift zoo als het daar ligt, noch door zijne geschiedenis, op stellige wijze wordt opgelost.

Het eenige wat de Grondwet zeker heeft gewild, is dat het armbestuur bij de wet anders en beter zou worden geregeld dan in 1848 het geval was. De wijze dier regeling is, bij het gemis van nadere duidelijke aanwijzingen, overgelaten aan de wijsheid en het oordeel van den gewonen wetgever.

Deze nu heeft zich eenvoudig de vraag voor te stellen, welke regeling, in overeenstemming *met den aard van het onderwerp*, het meest strookt met den geest der Grondwet.

Van dit standpunt uitgaande, en lettende op het verschil tusschen de vroegere en de tegenwoordige regeling der betrekking van de Kerk tot den Staat, kan het, naar het oordeel der Regering, niet twijfelachtig zijn, of daaruit moet een verschil van wetgeving met opzigt tot het kerkelijk armbestuur voortvloeijen.

De geest der Grondwet toch brengt mede, dat de Kerk zich zoo vrij bewege, als met de regten en verpligtingen van het Staatsgezag bestaanbaar is.

Tot de onderwerpen welke behooren tot het gebied der Kerk, moet, zonder twijfel, worden gebragt het verzamelen en uitdeelen der giften, die uit het beginsel van godsdienstige liefdadigheid worden bijeengebragt, en het regelen der wijze waarop door instellingen, tot de Kerk behoorende en aan haar bestuur verbonden en ondergeschikt, die giften aan de armen, waarvoor zij bestemd zijn, worden uitgereikt.

Nu moge men verschillend denken over de meerdere of mindere doelmatigheid van de wijze, waarop de Kerk dit gewigtig gedeelte harer roeping vervult, men moge zich zelf overtuigd houden, dat daarin verbeteringen noodig zijn, — dit alles kan de zaak niet van aard doen veranderen, noch den Staat de bevoegdheid geven, de taak der Kerk over te nemen, of haar te noodzaken hare inzigten aan de zijne ten offer te brengen; en dat wel te minder, daar niet de Staat maar alleen de Kerk invloed kan uitoefenen op het bijeenbrengen der middelen tot kerkelijke armenverzorging die geheel vrijwillig zijn, en tot het bijdragen van welke de wetgever niemand kan verpligten.

Daarom is de Regering van oordeel dat zij de aan haar opgedragen zorg voor het armbestuur niet beter kan vervullen, dan door zoodanige wettelijke bepalingen voor te stellen als het meest kunnen bijdragen om de bron der kerkelijke armverzorging op de mildste wijze te doen vloeijen, opdat het getal armen, die hulp buiten de Kerk zoeken, tot het geringst mogelijke worde beperkt.

Lettende op de denkbeelden die de Nederlandsche Natie, met betrekking tot dit onderwerp, beheerschen, is de Regering van oordeel, dat men mag verwachten, dat de bijdragen ruimer zullen zijn wanneer de Kerk in de beschikking daarover vrij is, dan wanneer zij daarin door den wetgever aan banden wordt gelegd.

Het tot hiertoe opgemerkte is evenzeer toepasselijk op de instellingen van weldadigheid door bijzondere personen of vereenigingen tot stand gebragt. Het schijnt onnoodig daaromtrent in afzonderlijke ontwikkeling te treden, maar genoeg op te merken, dat de redenen uit vroegere wetgevingen ontleend, ter verdediging van eene meerdere bemoeijenis van den Staat met de kerkelijke armenverzorging dan de Regering bestaanbaar en wenschelijk acht, niet, of althans op verre na niet in gelijke mate, op de geheel bijzondere instellingen kunnen worden toegepast, omdat aan deze ten allen tijde en tot op het tegenwoordig oogenblik in dit Rijk eene meer onbeperkte vrijheid van handelen is gelaten dan aan de kerkelijke armbesturen.

Van deze beschouwingen uitgaande, meent de Regering, dat de wet, met opzigt tot de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid, geene andere verbindende bepalingen behoort te bevatten dan die, welke noodig zijn om de Regering in staat te stellen kennis te verkrijgen van het bestaan en de werking dier instellingen; zonder welke zij niet kan voldoen aan hare verpligting om die aanhoudende zorg aan het armbestuur, dat tot haar gebied behoort, te wijden, welke de Grondwet voorschrijft.

Die instellingen worden dan ook in het bijgaand wetsontwerp slechts verpligt tot mededeeling van hare inrigting en haar bestuur (art. 7); om, zoo het doel eener instelling is vervallen, het gebruik harer bezittingen en inkomsten tot eene andere, aan de laatst bekende zoo nabij mogelijk komende, bestemming te regelen (art. 9); tot het doen der opgaven, welke voor de Regering onmisbaar zijn, om den toestand van het armwezen te beoordeelen, en een volledig verslag, zoo als bij art. 195 der Grondwet bedoeld wordt, op te maken (artt. 10 en 11); tot het opgeven, des gevraagd, der personen welke door haar worden ondersteund (art. 12); tot voorafgaande kennisgeving van openbare inzameling van gelden, met uitzondering van collecten in kerkgebouwen bij de uitoefening der openbare eeredienst, en van die voor instellingen eener kerkelijke gemeente, enkel aan de huizen van de ledematen dier gemeente (art. 13); tot het doen blijken, zoo zij subsidie uit burgerlijke fondsen verlangen, der noodzakelijkheid daartoe (artt. 19 en 60); voorts wordt de ondersteuning der armen blootelijk aan haar overgelaten (art. 20), en zijn, als regelende een onderwerp van burgerlijk regt, op haar van toepassing de bepalingen der artt. 49—54, nopens het verhaal op de ondersteunden, hunne bloed- of aanverwanten of nalatenschappen, en het vervallen der octrooijen.

Na de aanwijzing van het standpunt waarop de Regering zich geplaatst heeft bij het ontwerpen der bepalingen, die in deze wetsvoordragt betrekking hebben op de diakonien en de bijzondere instellingen van liefdadigheid, is het noodig de beginsels aan te geven, waarop, naar haar oordeel, de regeling van het burgerlijk armbestuur en der armenverzorging moet rusten. Hare hoofddenkbeelden te dien opzigte zijn deze: niemand heeft regt onderstand te eischen van eenig openbaar bestuur. Het ondersteunen van armen is een *zedelijke*, geen *burgerlijke* pligt. In beginsel mag ieder, die ondersteuning behoeft, haar *vragen* aan zijne medemenschen. Die natuurlijke bevoegdheid wordt echter beperkt door de behoeften eener geregelde zamenleving in den Staat, want onbeperkte bevoegdheid tot vragen wordt *bedelarij*. Deze is gevaarlijk voor de orde en rust in den Staat. De Staat is verpligt tegen dat gevaar te waken, en dus eene politiezorg uit te oefenen met opzigt tot de armoede.

De beperking der natuurlijke bevoegdheid tot vragen heeft plaats ten opzigte dergenen, bij wie de arme zich aanmeldt. Het aanwezen van instellingen, bestemd tot het verleenen van onderstand, brengt mede, dat het vragen aan deze worde *toegestaan*. Het vragen aan bijzondere personen, waar dit het karakter van bedelarij aanneemt, moet daarentegen *verboden* blijven.

Uit die door den Staat opgelegde beperking der natuurlijke bevoegdheid tot vragen, vloeit, als onvermijdelijk gevolg, voort, dat de Staat moet aanwijzen, bij welk van zijnentwege bestaand bestuur de arme zich kan aanmelden.

Ondersteuning van Staatswege kan en behoort echter in den regel niet anders te geschieden, dan wanneer de arme geen onderstand van *elders kan* erlangen en *niet in staat is* voor zich zelven te zorgen.

Evenzeer als een bijzonder persoon ondersteuning aan armen kan weigeren of verleenen, kan ook van Staatswege de aanvrage der armen worden afgeslagen of toegestaan.

De beoordeeling omtrent de noodzakelijkheid tot ondersteuning der armen en het verleenen daarvan, in de gevallen waarin het vereischt wordt, kan echter, zoowel uit den aard der zaak als om der gevolgen wille, niet uitgaan van den Staat in zijnen geheelen omvang, maar moet plaatselijk blijven en in elke gemeente worden uitgeoefend of door haar bestuur regtstreeks, of middellijk door van wege dat bestuur tot stand gebragte of daaraan ondergeschikte burgerlijke of algemeene instellingen van weldadigheid.

Tot verzekering eener regelmatige werking dier instellingen wordt vereischt, dat die werking door regels worde beheerscht. Dit behoort de wet te gebieden, en tevens te bepalen de wijze op welke nieuwe instellingen kunnen worden tot stand gebragt.

De wet op het armbestuur moet verder regels bevatten ten opzigte van de burgerlijke handelingen van de besturen dier instellingen, welke op het behoud en den voor- of achteruitgang van hare bezittingen en inkomsten van invloed zijn, en ten opzigte van de goedkeuring op die handelingen vereischt. De zorg hiervoor is een gewigtig deel van den grondwettigen pligt der Regering.

Na de verzekering van een regelmatig beheer dier instellingen, behoort het tot het gebied der wet, vaste grondslagen te leggen, volgens welke beslist moet worden, bij welke dier instellingen de arme zich kan aanmelden, zonder dat echter daaruit voor hem eenig regt hoegenaamd om onderstand te *eischen* kan geboren worden.

Het geval zal zich echter meermalen voordoen, dat, op het tijdstip waarop de behoefte aan onderstand ontstaat, de arme zijn verblijf niet heeft ter plaatse waar de instelling gevestigd is bij welke hij zich, volgens de bij de wet gestelde regels, kan aanmelden. Daarin moet de wet voorzien.

Van den eenen kant moet het misbruik worden voorgekomen, dat van die omstandigheid kan worden gemaakt door het bestuur der verblijfplaats om de fondsen van derden te bezwaren, door, voor rekening van dezen, onderstand te verleenen in gevallen, waarin dit niet, of in eene ruimere mate dan volstrekt onvermijdelijk is.

Van den anderen kant echter doen er zich werkelijk vele gevallen voor, waarin door ziekte of andere dringende omstandigheden, die onvermijdelijkheid ontstaat, en waarin de voorziening in billijkheid niet kan worden gelaten voor rekening der verblijfplaats, op welke de arme geene wettelijke betrekking heeft. De wet zou, deed zij het laatste, aanleiding geven, dat dikwerf, uit eene soms noodzakelijke zorg voor de geldelijke belangen der verblijfplaats, zoodanige armen langer aan hun lot wierden overgelaten, of minder wierden bijgestaan, dan de eischen der menschelijkheid en de handhaving der orde en rust gedoogen.

Daarom schijnt het stelsel van verhaal, mits met omzigtigheid geregeld, in eene wet op het armbestuur, wil zij eenen regelmatigen gang van zaken verzekeren, niet te kunnen worden gemist.

Daarmede staat in naauw verband de vraag, of en in hoeverre de onderstand, door instellingen van weldadigheid verleend, kan worden verhaald op de ondersteunden zelven, indien zij in beteren toestand geraken, of op hunne bloed- of aanverwanten of nalatenschappen. Het is bekend dat dienaangaande hier te Lande, oudtijds aan de besturen van onderscheiden zoodanige instellingen octrooijen van verschillenden aard zijn verleend.

Die octrooijen geven meermalen tot regtsgedingen aanleiding, die het wenschelijk schijnt voor het vervolg te verhoeden. Het is daarom raadzaam dat de wet, bij het vaststellen van regelen, welke aan alle instellingen gelijke regten verzekeren, die octrooijen vervallen verklare.

Onder de vele moeijelijke punten, die zich bij het ontwerpen eener wet op het armbestuur aanbieden, staat ook de vraag op den voorgrond, welke bepalingen zij moet bevatten met opzigt tot de subsidien uit de fondsen van burgerlijke gemeenten, aan instellingen van weldadigheid te verleenen.

Gewis zijn aan het subsidie-stelsel zwarigheden van onderscheiden aard verbonden. Het is echter meer dan twijfelachtig, of in den toestand, waarin men zich te dezen aanzien sedert eene zeer lange reeks van jaren hier te Lande bevindt, de subsidien geheel kunnen worden afgeschaft. Indien men hierop niet bevestigend durft antwoorden, moet de wetgever zoodanige voorschriften daaromtrent geven, als strekken kunnen om te doen blijken, dat de subsidien niet anders dan als een noodzakelijk kwaad beschouwd, en zooveel mogelijk beperkt behooren te worden. Daartoe is het raadzaam alles te vermijden, waaruit eenigerhande verpligting voor de gemeentebesturen tot het verleenen van subsidie zou kunnen worden afgeleid; voor te schrijven wat die besturen moeten in acht nemen om subsidien te kunnen verleenen, en aan Gedeputeerde Staten op te dragen, toe te zien, dat zij niet dan bij volstrekte onvermijdelijkheid worden verleend of verhoogd, en de maatregelen te nemen waartoe die collegien bevoegd zijn, om de vermindering er van te bevorderen.

Tot het armbestuur behoort voorts de opneming en verpleging van door den regter, wegens bedelarij en landlooperij veroordeelden in bedelaarsgestichten. Thans zijn alleen het gesticht te Ommerschans en de gestichten te Veenhuizen, allen behoorende tot de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, door den Koning verklaard te zijn bedelaarsgestichten. De ondersteling, dat men er in zou kunnen slagen, die personen elders met mindere kosten te verzorgen, heeft wel eens den wensch

doen uiten, dat zij in andere daartoe te bestemmen inrigtingen konden worden geplaatst. De Regering oordeelt, dat daarin geen bezwaar kan gelegen zijn, zoodra de wet haar zal hebben verzekerd den invloed en het toezigt op zoodanige inrigtingen vereischt, tot waarborg voor eenen geregelden gang van zaken.

Alles wat betreft het qualificeren van het feit van bedelarij en landlooperij en het weren en bestraffen daarvan behoort tot het gebied van het wetboek van strafregt. Daarentegen kan, naar de meening der Regering, de wet op het armbestuur de regels vaststellen, naar welke, in de bedelaars-gestichten, de tuchtiging mag geschieden, die tot handhaving der orde in die inrigtingen volstrekt noodig is. Zoo ook dient zij te bepalen, door wie de kosten der verpleging in die gestichten moeten worden gedragen, waaromtrent in de laatste tijden twijfel is gerezen, welken de wet behoort op te heffen."

's GRAVENHAGE den 6 december.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is hoofdstuk VII der Staatsbegrooting voor 1854 (*R. K. Eeredienst*) na discussie aangenomen met 53 tegen 12 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren *Storm*, *Westerhoff*, *de Man*, *Thorbecke*, *van Hoëvell*, *Hugenholtz*, *Hengst*, *van Bosse*, *van Eck*, *Reinders*, *van der Veen* en *Zijlker*.

In den loop der beraadslagingen heeft de Minister voor de zaken der R. K. Eeredienst bij herhaling het woord gevoerd. Z. Exc. zeide onderanderen dat men gevraagd had hoe het gesteld is met de bisschoppen en of de vastgestelde wet in werking, nageleefd, van kracht geweest is. Hij meent te moeten antwoorden dat de bisschoppen die wet niet als eene zoo onbeduidende wet geteld hebben, maar haar als eene harde wet hebben beschouwd, doch zich daaraan hebben onderworpen. Die handelwijze heeft te meer verdienste, omdat zij, zich schikkende naar eene, in hun oog, harde wet, een offer hebben gebragt aan den vrede en aan het algemeen belang. Ja, zij hebben zich geschikt naar de wet. Zij hebben die nageleefd. Daarom heeft hij straks gezegd dat de ontstane spanning verminderd, bijkans geheel verdwenen was, met eerbiediging van de wet. Voor het overige deelt Z. Exc. mede, dat bij besluit van 3 november jl. door den Koning, na den Raad van State te hebben gehoord, ingevolge art. 5, § 2, der wet op de kerkgenootschappen, de vestigings-plaatsen voor de R. K. kerkvoogden zijn goedgekeurd.

Z. Exc. is ook overgegaan tot eene beantwoording der vragen, door sommige sprekers gedaan, nopens de questie of het vorig Ministerie van de organisatie van het R. K. kerkgenootschap eenige voorafgaande kennisgeving of mededeeling bekomen had. Z. Exc. heeft zijn leedwezen geuit, dat hij verpligt was den sluijer over deze zaak op te ligten. Hij heeft in het breede medegedeeld, wat hij te Rome gezien en gevonden heeft en wat hij aan zijn eigen departement heeft vernomen en dáár is gebleken. Daaruit heeft hij het gevolg getrokken dat er een volmaakt regterlijk bewijs van de kennisgeving niet voorhanden en niet te leveren is, maar dat, zoo hij als lid van eene jury *sur son ame et conscience*, op zijne eer eene verklaring moest afleggen, hij geen oogenblik zou aarzelen te zeggen: „*dat er aan een der Nederlandsche Ministers tijdige mededeeling is gedaan.*" Intusschen heeft hij doen opmerken, dat hij gesproken heeft als geroepen, als gedwongen getuige, zoodat alle oordeel in of buiten de vergadering hem niet kan treffen, daar hij niets heeft medegedeeld, dan hetgeen op waarheid gegrond en te Rome en hier voorhanden is. Hij heeft dan ook doen uitkomen dat de bewering van den vorigen Minister van Finantien, dat het vorig Ministerie zou zijn misleid, in allen gevalle gewaagd en ongegrond was, omdat er geene toezegging had plaats gehad, dat dit geschieden zou. Bovendien heeft hij aangetoond dat het ook niet lag in het stelsel van het vorig Ministerie om zich in de organisatie te mengen. Hij zou met Rome eenen anderen weg hebben bewandeld, en twijfelt er niet aan dat, door gemeen overleg, Rome handelbaarder zoude zijn geweest.

Z. Exc. heeft ook nog verklaard, dat de standplaatsen voor de Roomsch-Katholieke kerkvoogden bij Koninkl. besluit van 3 november ll. aldus geregeld zijn: voor het aartsbisdom van Utrecht, te Haren bij 's Bosch; voor het bisdom van Haarlem, te Sassenheim; voor dat van Breda, te Hoeven; voor dat van Roermond, te Roermond, en voor dat van 's Bosch insgelijks te Haren.

ROTTERDAM den 6 december.

Met genoegen zal men ontwaart hebben dat het personeel van den Amsterdamschen schouwburg aan den uitgedrukten wensch van vele tooneelbeminnaars gevolg heeft gegeven, door tegen overmorgen, den 8 dezer, eene voorstelling in den Rotterdamschen schouwburg aan te kondigen. Gewis zal die schouwburg dan druk bezocht worden, naardien de uitvoering van een hier nog onbekend, maar elders met grooten bijval vertoond tooneelspel, in de sedert zoo lang gewenschte gelegenheid stellen zal om den heer *Peters*, en benevens hem, onderanderen, ook den heer *Morin* en mejufvr. *S. Sablairoller* hier weder te zien optreden.

— Bij de Plaatselijke Commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier zijn maandag den 5 dezer geene choleraberigten ingekomen.

— Uit het vroeger medegedeelde zestal predikanten heeft de kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente te Utrecht heden het navolgend drietal van predikanten geformeerd: dd. *J. J. van Oosterzee*, th. dr., te Rotterdam (46 stemmen); *N. Beets*, th. dr., te Heemstede (21 stemmen), en *A. J. Molenaar*, te Scheveningen (21 stemmen).

— Ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van ds. *A. Doyer* Tz., heeft de kerkeraad der Doopsgezinde gemeente te Leyden beroepen ds. *C. Sepp*, thans predikant der Doopsgezinde gemeente te Zaandam, oostzijde.

— Den 6 dezer promoveerde aan de Leydsche Hoogeschool de heer *A. L. A. Gevers*, van 's Gravenhage, in de regten, met theses.

— Van den 28 november tot en met den 4 dezer zijn te Delft 4 cholera-lijders bijgekomen, terwijl 4 zijn hersteld en 2 overleden; nog 4 bleven in behandeling.

Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn den 6 dezer aangegeven 2 cholera-lijders en geene overledenen.

— Laatstl. vrijdag avond is de Haagsch-Amsterdamsche pakschuit in den Amstel gezonken; na geligt te zijn mogt men er door vereenigde krachten in slagen het vaartuig tegen den avond van den volgenden dag weder vlot te krijgen, waarop het de reis naar 's Gravenhage heeft vervolgd. Men weet niet met zekerheid of dit ongeval aan het ijs dan wel aan eenige andere oorzaak moet worden toegeschreven.

— Eergisteren morgen is het état-major en de equipage van Zr. Ms. stoomschip CYCLOOP, kommandant *H. Camp*, van het wachtschip, waarop het gedurende de zuivering van eerstgenoemden bodem was geplaatst, weder op genoemd stoomschip overgegaan.

— De Kerkeraad der Hervormde gemeente te Amstelveen heeft tot herder en leeraar beroepen ds. *J. J. Knap*, thans te Oud-Alblas.

— Door den algemeenen kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente te Zwolle is, uit het te voren gemaakte twaalftal van predikanten, geformeerd het volgende zestal: dd. *G. L. van Loon*, te Edam; *T. Poortman*, te Leerdam; *B. ter Haar Romeny*, te Gouda; *E. Cats Wor*, te Enkhuizen; *G. P. Kits van Heyningen*, te Oudewater, en *H. E. Stenfert Kroese*, te Spanbroek en Opmeer.

— Ll. zaturdag avond ontstond brand in den oosterkorenmolen, binnen de gemeente Steenwijk aan den wal staande, welke zoo hevig toenam, dat die, niettegenstaande spoedig aangebragte hulp, in een uur tijds geheel verbrandde.

— Den 3 dezer promoveerde aan de Groningsche hoogeschool in de medicijnen de heer *A. Th. Folkersma*, van Midlum, na de verdediging eener *dissertatio continens conspectum morborum in clinico cl. F. Z. Ermerins, anno acad.* 1852—53 *observatorum*.

— Men verneemt nu met zekerheid, dat den 23sten ll., op het seminarie te Hoeven, in het diocese van Breda, het *pallium* plegtstatig aan den Aartsbisschop van Utrecht is uitgereikt door den Bisschop van Breda, in tegenwoordigheid der Bisschoppen van Haarlem en Roermond.

— Ll. donderdag avond had te 's Hertogenbosch de opening en inwijding van den schouwburg, in de societeit *Casino*, plaats. Door de tooneelisten van den Koninklijken Nederduitschen schouwburg te 's Gravenhage werd daartoe ten tooneele gevoerd: 1828 en 1853, eene allegorie, voor die gelegenheid vervaardigd door den heer *A. van der Hoop* Jrszn. Deze voorstelling werd gevolgd door *de Verwarring*, blijspel van *A. von Kotzebue*, en besloten door *Margot*, *of de voordeelen eener goede opvoeding*.

— De waterhoogte te Arnhem was den 4 dezer 0 el 5 palm 3 duim, en den 5 dezer 0 el 5 palm 3 duim.

— De Hertog en de Hertogin van Nemours zijn laatstl. vrijdag des namiddags te Ostende aangekomen en hebben zich nog des avonds van dien zelfden dag naar Douvres ingescheept.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 6 December.

OVERLEDEN: L. Lindt, d., 9 m. — G. Beugelink, man van E. Bikkenbach, 64 j. — E. Hoskorn, d., 4 m. — E. Cadaer, wed. J. Hermans, 74 j. — C. M. van Battum, d., 22 d. — C. Boeser 't Hoen, z., 1 j. — T. C. Cremers, z., 11 m. — P. Dubbelman, man van J. Kempers, 67 j. — J. Veltmeijer, man J. de Rooy, 59 j. — J. L. Keizer, z., 2 m. — A. Snoey, z., 1 j. — A. Voorrips, wed. A. van Ispelen, 67 j. — G. C. Elsenbroek, z., 7 m. — A. van Dongen, weduwen. van M. van Baars, 70 j. — J. Schimmer, man van H. de Wit, 67 j.

BEVALLEN: E. J. Zetteler, geb. Culverhouse, d. — C. J. Burcksen, geb. Liefmans, d. — A. B. van Luyk, geb. Mackay, z. — T. Pouw, geb. Broeksmit, z. — A. Steenwijk, geb. Dullaard, d. — M. J. Muller, geb. Mulders, z. — C. Vierhout, geb. Muller, d. — N. Klouwens, geb. Trompert, d. — S. H. Seton, geb. Thorn, z. — M. Klingen, geb. Kamsteeg, z. — J. van Noordwijk, geb. Thijsse, z. — P. N. van Koten, geb. van Zwieten, d. — M. Burgmans, geb. Rode, z. — M. Borremans, geb. Nuyten, d. — G. de Wolf, geb. van den Tempel, d. — C. Teigeler, geb. van der Zwaan, z. — A. M. Maurer, geb. Bolderman, d.

Zeetijdingen.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Olinda*, S. Wiepert, n. Montevideo en Buenos-Ayres, en *Nijverheid*, A. Rink Fijn, n. Bordeaux.

HELLEVOETSLUIS den 6 dezer. Gisteren namiddag uit zee *Hillechina Catharina*, G. J. Mooi, v. Riga; *Cornelia*, J. B. Goossens, van Rouaan; *Sophia*, B. L. Brongers, v. St. Petersburg; *Auguste Groszherzogin von Mecklenburg*, G. D. Roggensack, van Reval, en *Batavier* (st.), W. Smith, van Londen. Het schip *Admiraal van Kinsbergen*, kapit. A. Glazener, is door de stoomboot *Kinderdijk* binnen door naar Brouwershaven gesleept; de wind Z. W. ten Z. — Heden morgen uit zee *Gironde* (st.), M. J. Frantzen, van Bordeaux, en *Earl of Auckland* (st.), W. Wintle, van Londen; de wind W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Jan van Galen*, P. H. de Boer, naar Padang; *Newa*, A. Roode, naar St. Thomas en Curaçao; *Zodiac*, L. Strijbos, naar Rouaan; *Glasgow*, J. Henderson, naar Glasgow; *Hillechina*, S. P. Gruppelaar, n. Bristol; *Norfolk Lass*, W. Easter, n. Plymouth, en *Cadmus*, J. Stanford, n. Portsmouth.

BRIELLE den 6 dezer. Gisteren na posttijd uit zee *Norfolk* (st.), J. Leetham, van Goole, en *Holland* (st.), G. S. Marshall, van Londen; de wind Z. W. — Heden voor posttijd uit zee *Swanland* (st.), T. Sadler, van Hull. Naar zee *Prins van Oranje* (st.), D. Visser, naar Duinkerken; de wind Z. ten O., meest stil.

MAASSLUIS den 6 dezer. Gisteren na en heden voor posttijd niets gepasseerd. Kapit. L. C. Sörensen is gisteren wel in zee gekomen; de wind Z. W.

TEXEL den 5 dezer. De wind Z. O. Uit zee gisteren *Vrouw Jantina*, L. H. Mulder, van Goole, en *Arentina Jacoba*, T. M. de Jonge, van St. Petersburg; heden *Graaf van Rechteren* (st.), van Hull. Vertrokken gisteren *Goede Verwachting* (en niet *Vrouw Jantina*), P. Franken, naar Saramacca; heden niets.

TEXEL den 6 dezer. Uit zee *Maria*, M. Wildeboer, v. Bordeaux.

VLISSINGEN den 5 dezer. Ter reede gekomen (voor Antwerpen bestemd) *Carlos Habanero*, Fernandez, v. Monte-Video; *Constantin*, Fagerlund, van St. Petersburg, en *Johanna Petronella*, Hazewinkel, van Dantzig.

Aangekomen:

Te BREMERHAVEN 3 dezer *Geerdina Cornelia*, van Borkum, v. Cardiff. Te TONNINGEN 28 nov. *Onderneming*, Top, v. Hull.

CISMÉ 20 nov. Het Ned. schip *Piet Hein* neemt eene lading in voor het Noorden.

Uittreksels uit de Lloydslijsten:

Van LONDEN uitgeklaard 2 dezer *Hendrika Bouwina*, Joosten, en *Eendragt*, van Dalen, beiden op avontuur. Van GOOLE vertrokken 2 *Hendrika Roelina*, Helmers, naar Amsterdam. Van SUNDERLAND 1 *Lord Mulgrave*, Jackson, naar Dordrecht. Van NEWCASTLE uitgeklaard 2 *Adolph Frederik*, van der Plas, naar Saramacca, *Herwijnen*, Warssen, naar Westindië, *Johan Wilbrand*, van der Wal, naar Lissabon, *Annette*, Singer, naar Oporto, *Sine Nomine*, Meuldijk, n. Middelburg, *Wilhelmina Catharina*, Fenenga, naar Groningen, en *Vertrouwen*, Meeter, naar Zwolle. Te SHIELDS aangekomen 2 *Aurora*, Brouwer, van Londen.

Gepraaide Schepen:

Den 19 nov., op 48 gr. NB. en 8 gr. WL., *Waalstroom*, J. O. Wijnmalen, van Amsterdam naar Batavia.

Cargalijsten.

Rotterdam.

DUIVELAND, J. C. Viersma, van *Batavia*.

582 sch. Tin, NHM.; 219 kranj. Suiker, Gebr. *van Rossem*; 7745 b. Koffij, *Coomans*, *Born en Philippi*; 400 z. dito, *van Overzee en Co.*; 1077 b. dito, *Kreglinger en Co.*; 2000 boss. Rotting, *Suermondt en Co.*; 218 kranj. Suiker, *H. van der Sande*, Hz.; 1 blikken Doos, Mevr. de Wed. *van Voorthuyzen Teschemaker*, te Amsterdam; 1 Kist en 1 blikken Trommel, *M. P. Bosscha*, te Deventer; 50 kranj. Suiker en 82 z. Rijst, Order.

HOLLAND, G. S. Marshall, van *Londen*.

261 stuks Gaz-Toestellen, 3 pakk. en 2 kistj. Koopm., 35 b. Katoen, 1 vaatje Mostaard en 3 vaatjes Inkt, *S. A. le Vino en Co.*; 2 k. Linnen en 3 p. en 1 k. Koopm., *C. L. Ringrose en Co.*; 4 p. dito, *C. L. Roechling en Co.*; 6 coll. Diversen, Diversen; 1 z. Zeepaardentanden, 37 Olifantstanden, 2 p. Zijde, 2 k. Boeken, 2 v. Bier, 4 v. Wijn, 25 z. Oesters, 2 v. en 1 k. Koopm., Order.

BURTONS, T. Woodhead, van *Londen*.

356 k. Suiker, Gebr. *Nottebohm*.

Amsterdam.

PRECIOSA, Ouwehand, van *Suriname*.

30 v. Koffij, Wed. *J. S. van de Poll*; 38 v. en 1 b. dito, *C. A. de Vismes*; 24 v. en 6 b. dito, *Fraissinet en van Baak*; 9 v. en 1 b. dito, *C. J. Otto*; 5 v. en 4 b. dito, *Rothuys en Co.*; 153 b. dito, *J. en T. van Marselis qq.*; 106 b. dito, *van Halmael en Co.*; 78 b. dito, Gebr. *Wittering*; 73 b. dito, *Boissevain en Kooy*; 71 b. dito, *P. Poel en Zn.*; 57 b. dito, *Luden en van Geuns*; 52 b. dito, *H. G. T. Crone*; 51 b. dito, *R. le Chevallier qq.*; 45 b. dito, *van Heukelom en Vollenhoven*; 38 b. dito, *A. A. Roepel*; 34 b. dito, *F. N. L. Aberson*; 29 b. dito, *U. Wilkens en Co.*; 26 b. dito, *Insinger en Co. qq. en* Wed. *J. S. van de Poll qq.*; 26 b. dito, Wed. *van Hasselt en Co.*; 16 b. dito, *G. van Hoogstraten en Zn.*; 15 b. dito, *Insinger en Co.*; 13 b. dito, *Kerkhoven en Coutinho*; 11 b. dito, *Fraissinet en van Baak qq. en J. Moyet qq.*; 9 b. dito, *J. J. Poncelet en Zn.*; 7 b. dito, *L. Bienfait en Sn.*; 6 b. dito, *Goll en Co.*; 3 v. en 1 k. Arrowroot, *G. C. Bosch Reitz*; 2 v. Tonkaboonen, *G. J. Tabak*; 58 b. Koffij, Order en Diversen.

LUCRETIA, Bragt, van *Lissabon*.

120 z. Wol, *Kerkhoven en Coutinho*; 20 b. Gum Copal en 100 p. Orleans, *D. Crommelin en Soonen*; 60 z. Erwten, *A. U. Bohlman*; 53 f. Wijn, 134 z. Tapioca, 150 z. Erwten, 163 z. Boonen en 230 mooi Rogge, Order.

JANTJE DOORNBOS, Addes, van *Liverpool*.

1800 b. Rijst, *F. C. Quien*, en 35 v. Rozijn, *Gebhard en Co.*

LAMCHINA, Koops, van *Dantzig*.

35 last Tarwe en 1 last Erwten, *S. en P. de Clercq*.

ANNA MARGARETHA ADRIANA, Stenger, van *Dantzig*.

1 lading Tarwe, *G. H. Burgers en Zoon*.

THIA MARGARETHA, Jonker, van *Riga*.

71 last Lijnzaad en 19 bond. Thors, *C. en J. van Rossum en Co.*

ANNA AUGUSTA, Kuiper, van *Riga*.

122 last Rogge en 11 bond. Thors, *C. en J. van Rossum en Co.*

REDITE, Hoveling, van *Kroonstad*.

1195 tsw. Tarwe, *Goll en Co.*

OLD PETER, Lauritzen, van *Konstantinopel*.

100 last Rogge, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend gekoperd Engelsch Campagne Fregatschip *Caroline Agnes*, kapit. *A. T. Morris*. Adres ten kantoren van *Kuyper*, *van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

MALTA en SMIRNA, het Nederl. Schoener Hoekerschip *Oceaan*, kapitein *G. van Duffelen*. Adres bij *Kuyper*, *van Dam en Smeer*.

NEW-YORK, het Hamburger Brikschip *Pinnasberg*, kapitein *T. G. Herting*. Adres ten kantore van *Kuyper*, *van Dam en Smeer*.

Te Vlaardingen:

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip *Vereeniging*, kapit. *T. van Vliet*. Adres ten kantore van *Kuyper*, *van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

***MADRID* den 2 December.**

Spanje 1 per cents 22½; dito 3 per cents 42½; dito Certific. 3¼.

***PARIJS* den 5 December.**

Frankrijk 3 per cents 74. 80; dito 4½ per cents 100. 50; Spanje 1 per cents 21½; dito binnenl. 3 per cents 42¼.

***LONDEN* den 6 December.**

De 3 per cents Geconsolideerden 96¼; Spanje 1 per cents 22¼; Portugal 4 per cents 41¾; Mexico nieuwe 3 per cents 25¼; Grenada uitgestelde 8¾.

***ANTWERPEN* den 5 December.**

België 2½ per cents 53¼ g. Spanje 1 per cents 21⅜ g.; dito Binnenl. 3 per cents 41⅜. Metallieken 5 per cents 80 g. — Handel en variatie in de fondsen waren van weinig aanbelang.

***AMSTERDAM* 6 December.**

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
Nederl., Werkelijke Schuld	2½	pCt.	61⅜	61 $\frac{7}{16}$	61 $\frac{7}{16}$
» dito dito	3	»	73$\frac{11}{16}$	73¾	73¾
» dito dito	4	»	92¾	93	93
» Amortis-Syndicaat	3½	»			
» Aand. Hand.-Maatsch. .	4½	»			
» O. I. Leening	4	»	92¾		
» Aand. Holl. Spoorw....	....				
» Rijn-Spoorweg	4½	»			
Frankrijk, Certificaten	3	»			
Rusland, Obl. *Hope & Co.*	5	»	103¾	104	104
» dito dito 1828/29	5	»	102¼		
» Cert. dito 1831/33	5	»			
» dito dito 1840...	4	»			
» dito bij *Stieglitz*	4	»			
» dito dito Nieuwe	4	»			
» dito Admin. te Londen	5	»			
» dito dito dito	4½	»	94¾		
Polen, Aand. 1829, *fl.* 300	....	*f*			
» dito 1835, - 500	....	-			
» Obligatien	4	pCt.	82		
Spanje, Obligatien	1	»	21$\frac{13}{16}$	21⅞	21$\frac{13}{16}$
» dito	3	»			
» Binnenlandsche	3	»	41⅞	41$\frac{15}{16}$	41¼
» Amortisable Schuld	....		4¾		
» Bewijzen van Coupons ...	....		5$\frac{7}{16}$		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll & Co.*	5	»			
» dito dito	4	»			
» dito Metall.	5	»	76¼	76⅜	
» dito dito Nieuwe	5	»	90⅞	91	90⅞
» dito dito lett. B.	5	»	90⅞	91	90⅞
» dito dito	2½	»	39¾	39$\frac{3}{16}$	
Belgie, Certificaten	2½	»			
» dito *Rothschild*.	2½	»	50$\frac{3}{16}$		
Portugal, Oblig.	3	»	36$\frac{11}{16}$	37⅛	37
» dito Uitgestelde....	....				
» 1853	3	»			

Haarlemmermeer 100. Rusland, Inschr. in Assign., 6 pct., 68¼; idem, Certific. van dito, 6 pc., 68⅜ a 68¼, gebl. 68¼. Denemarken, Oblig. te Londen, 5 pc., 100¼. Brazilie, 1824, £ 100, 5 pc., 95; idem 1824, £ 200, 5 pc., 94¾. Peru 1849, thans 5 pc., 68⅞. Equador 3$\frac{15}{16}$. Venezuela, Uitgest. 13⅜. Grenada, 2½ pc., 20¾ a 21; idem Uitgest. 8¾ a 8$\frac{5}{16}$. Mexico, 3 pc., 23¼ a 23⅜. Louisiana 98¼.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc.

Over het algemeen verkeerde de beurs heden in eene willige stemming. Zoowel binnenlandsche als Spaansche, Portugesche, Russische en Oostenrijksche sloten hooger. In Grenadasche was zeer veel handel tot verhoogde koersen, doch Mexikaansche sloten slechts weinig beter.

***ROTTERDAM* den 6 December.**

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 61$\frac{7}{16}$; idem idem, 3 pc., 73¾; idem idem, 4 pc., 92⅞. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 50¼. Spanje, Buitenlandsche, 1 pc., 21$\frac{13}{16}$; Binnenl. a *f* 6000, 3 pc., 41⅞. Portugal, te Londen, 3 pc., 36$\frac{11}{16}$. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1798 en 1816, 5 pc., 103⅞. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 76¼ l. k., 76⅜ h. k.; idem nieuwe, 5 pc., 91¼; idem, 2½ pc., 39$\frac{7}{16}$. Grenada, Uitgest. 8½. Mexico, 1851, £ 100, 3 pc., 23¼ l. k., 23⅜ h. k., idem Onbep. 23$\frac{5}{16}$.

De willige stemming, die zich bereids gisteren in de meeste fondsensoorten openbaarde, hield heden aan, waartoe de hernieuwde hoogere merken van Londen veel bijdroegen, hebbende men heden voor Spaansche en Oostenrijksche, doch voornamelijk voor Portugesche fondsen, hoogere vorderingen ingewilligd.

Prijzen der Buitenl. Coupons
en UITGELOTE OBLIGATIEN.
AMSTERDAM den 5 December.

Metalliek	f 25.35	Spaansche Piast.	f — —
Napelsche	- —.—	Hamb. Russen	- 37
Div. Eng. in £	- 11.57½	Russ. in Zilv. R.	- 36⅞
Eng. Russen	- —.—	Poolsche in fl.	- 27⅜
Fransche	- 55⅝	Coup. Port. 1 Jan. 1848 per £ 2	- — —
Belgische	- 55¾	» Binn. n.° 15	- — —
Pruissische	- 34⅝	Papier Mand	- — —
Ween. Bank-Actien	- —		

Wisselkoersen.
AMSTERDAM, den 6 December.

Hamburg 2 maanden 35 geld.		Lissabon.. 3 maanden	40⅞ geld.
idem zigt	35⅛ »	Porto 3	40⅞ »
Londen.. 2 maanden	11.52½ »	Petersb... 2	186 »
idem zigt	11.62½ »		

ROTTERDAM den 6 December.
Londen... 2 maanden f 11. 52½, kort f 11. 62½.

Marktberigten.
ROTTERDAM den 6 December.
GRANEN. Tarwe: 163 ℔ Hoogl. Kleefsche f 500; 159 ℔ Mecklenburger f 485. Rogge: 143 ℔ Enpatoria f 314, f 315.

ROTTERDAM den 6 December.
GRASBOTER f 44 tot f 47; SCHEIBOTER f 42 tot f 44.

SCHIEDAM den 6 December.
GRANEN. Rogge, verkocht 148 ℔ Windau f 345 6/w
Moutwijn .... per Ned. Vat zonder Fust f 18. 50 } zonder
Jenever, ... » » » » » - 23. — } de
» Amst. proef » » » » » - 24. 25 } belasting.

AMSTERDAM den 6 December.
ROGGE. Heden verkocht 120 ℔ Donau f 308.

Handelsberigten.
LIVERPOOL den 2 December.
KOFFIJ. Wij hebben alleen den verkoop te melden van eenige vaten Jamaica tot vorige prijzen; voor alle soorten onder 50/ bestaat eene zeer goede vraag, doch de voorraad derzelve is zeer onbeduidend. Eene lading Rio werd a 36/ voor eene naburige Haven verhandeld. — SUIKER met vrij goeden omgang tot volle prijzen. De verkoopen bestaan uit: 1200 v. B. P. soorten, 8000 z. Bengaal, gedeeltelijk Khaur, a 23/6. In vreemde soorten was de omgang meer belangrijk en bestond uit: 440 v., 40 vaatjes Portorico en Cuba Moscovados van 32 tot 37/6, 30 z. blond Brazil van 21/ tot 22/ en eene lading Maroim a 23/ voor blank en 20/ voor bruin. RIJST. Men noteert alleen den verkoop van 1000 z. Bengaal van 15/ tot 16/ voor goed a fijn blank. — CACAO. Heden werden 500 b. Guayaquil a 34/ afgedaan. — HUIDEN. Het grootste gedeelte der in veiling aangebodene partijen is opgehouden geworden: 2800 dr. gez. Pernambucco werden met 5¼ a 5⅜ betaald en ca. 2000 gez. River Plata bedongen 4¼ a 5¼ d. — Van PEPER werden 250 b. zwarte Singapore a 4¼ d. verhandeld. — KLAVERZAAD geniet weinig vraag en men noteert slechts den verkoop van 60 vaatjes Amerik. van 48/ tot 53/. Van Lijnzaad werden 1000 b. a 54/ voor Bengaalsch en van 55/ tot 55/6 voor Bombay omgezet. — Van SCHELLAC werden 130 k. en 20 z. van 40/ tot 44/ afgedaan. — GAMBIER. 70 b. zijn met 38/ betaald geworden. — TIN. Men noteert den verkoop van 67 bl. a 90/ voor ord. en 114/ voor goed ord. — Van SALPETER werden slechts 300 z. van 29/3 tot 30/ voor 5 a 4 °/₀ omgezet. Kleine partijtjes Nitrade de Soda werden met ferme prijzen betaald. — VERWHOUT geniet goede vraag. Daar de voorraad van Campêchehout sterk verminderd is, bedongen de houders £ 8. 5 voor Tabasco, £ 7. 10 voor Jamaica en £ 5. 17. 6 a 6. 5 voor St. Domingo; tot deze prijzen werden 480 t. verkocht. Limahout was meer gezocht en 200 ton werden van £ 13. 15 tot 14 afgedaan. Barwood, Camwood en Sapan onveranderd en met beperkten omgang. — HARST bleef goed gevraagd; 2600 vaatjes Amerik. werden van 6/9 tot 7/3 voor ord. kwal. omgezet. Van ASSCHEN werden 500 vaatjes afgedaan. Men betaalde 31/6 a 32 voor Pot- en 28/6 a 29/ voor Paarlasch. — Voor ZWAVEL bestond matige vraag en de verkoopen bepaalden zich tot 200 ton tot vorige prijzen. — SUMAK sterk aangeboden, doch met beperkten omgang tot 1/ lagere prijzen. — OLIEN. In Olijfolie was de omgang sedert eenige dagen iets levendiger en 100 ton werden omgezet. Lijnolie kalm op 50/. Van Raapolie werd 50 ton Eng. van 42/ tot 44/ verhandeld. De omzettingen in Palmolie bepaalden zich tot 150 ton in loco van £ 40 tot 41 en 200 ton op levering van £ 40. 5 tot 40. 10. Van TERPENTIJNOLIE werden 70 vaatjes Amerik. a 58/ afgedaan. Voor TALK was de vraag beperkt. Men betaalde St. Petersburger Y. C. met 56/6 a 57/. Ca. 100 v. Zuid-Amerik. werden van 54/ tot 55/6 afgedaan.

ANTWERPEN den 5 December.
SUIKER. Men noteert den verkoop van ca. 2500 v. Manilla per *Wm. Jarvis*. — Van RIJST werden ca. 500 z. Arracan uncleaned per *Argo* teruggekocht. — KATOEN. Heden werden in de eerste hand 47 b. Georgie per *Pilgrim* verkocht en 100 b. Louisiana per *Satellite* teruggekocht. — GRANEN ferm, doch zonder belangrijken omgang. Men betaalde voor Inlandsche Tarwe fl. 18⅜ a 19; Cubanca fl. 17; Egyptische fl. 15; Romelie fl. 16½ en voor Dantzig fl. 18⅜ per 80 kil. Rogge ferm.

Veiling van 3 December.
KATOEN. Heden werden 37 b. beschadigde Amerikaansche van 34 tot 54 c. per ½ kil. in veiling verkocht.

HAVRE den 3 December.
KATOEN. De week sloot vrij kalm, doch zonder eenige verandering in de prijzen. Tot 3 ure bedroeg het totaal der verkoopen 700 b. tot vorige ferme prijzen. — RIJST. Indische soorten blijven ferm en heden noteert men de afdoening van 3000 z. Bengaal op levering van Calcutta van fr. 21. 12½ tot 21. 25 per 50 kil. — Van QUERCITRON werden 6000 kil. disponibele Baltimore a fr. 12. 25 per 50 kil. verhandeld. — Amerikaansch MEEL blijft met neiging tot rijzen en met goeden omgang. Men noteert heden de volgende verkoopen, als: 2250 vaatjes disponibele Genessee van fr. 46. 25 tot 47. 15 per vaatje entr.; 6326 dito dito van fr. 46. 50 tot 47. 50; 100 dito extra dito per *Kate Wheeler* a fr. 47 en 500 vaatjes extra dito op levering in Februarij a fr. 50. — Van GRANEN werden afgedaan 994 z. blanke Amerikaansche Tarwe op levering per *George Turner* a fr. 85 per 200 kil. en 600 hect. Brabandsche dito a fr. 76.

BORDEAUX den 2 December.
VOORLOOP. Armagnac 145; Marmande 140; Tafia 105 a 110 fr. De 3/6 blijft a fr. 192 disponibel te noteren.

STETTIN den 3 December.
GRANEN. Tarwe kalm en met neiging tot dalen; men betaalde in loco 84 a 86 th. Rogge flaauw en met beperkten omgang. Gerst geniet zeer weinig vraag. Haver met weinig handel. Klaverzaad met weinig belangrijken omgang en prijzen nominaal; rood 15 tot 18 th., wit 20 tot 26 th. — RAAPOLIE ferm in loco op 11⅜ th. cont. ZINK ferm. — VOORLOOP. In loco kalm op 10 a 10⅜ °/₀.

KONSTANTINOPEL den 19 November.
GRANEN. Ten gevolge der geringe voorraad rijzen de prijzen dagelijks. In de laatste dagen werden ca. 30/m. kil. harde en zachte Tarwe omgezet. Men noteert harde Azoff Tarwe P. 37 a 40; Besarabische P. 34 a 37; Romelia P. 27 a 30; zachte Braïler P. 24 a 27; Galatz P. 29 a 30. Gerst P. 11½ a 11. Rogge P. 17 a 18 per kil. Voorraad 120/m. kil. harde Tarwe en 15/m. kil. Gerst. — WISSELKOERS. Londen 130 a 132; Parijs 210; Marseille 206 a 210; Weenen 460.

BURGAS den 14 November.
GRANEN bijna zonder aanvoer, daar de wegen onbegaanbaar zijn. Men betaalde ferme prijzen. De omzettingen dezer week bedroegen 20/m. kil., waarvan 3/m. kil. zachte Tarwe a P. 46, 8/m. kil. harde dito van P. 37 tot 38½ en 3/m. kil. Rogge a P. 21.

Advertentien.

, Het BESTUUR der **Zangschool** van **Aankomende Onderwijzers** te dezer Stede noodigt hierbij uit de LEDEN van de Algemeene Onderwijzers-Vereeniging in het 8ste Schooldistrict van Zuidholland, ter Bijwoning van het **GEWONE JAARLIJKSCHE EXAMEN** dier **SCHOOL**, hetwelk zal plaats hebben op Zaturdag den 10 December eerstk., des avonds ten 7 ure, in de Zaal van het Departement Rotterdam der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*.

Namens het Bestuur der Zangschool voorn.,
M. GOUKA, *Secretaris*.

, **NEDERLANDSCHE VEREENIGING**
tot Bevordering des Christendoms onder de Chinezen.

AFDEELING ROTTERDAM.

Allen, die belang stellen in de prediking des Evangelies onder de Chinezen, worden uitgenoodigd tot eene zamenkomst in de Engelsch-Presbyteriaansche Kerk, op den Haringvliet alhier, op *Woensdag* den 14 December e. k., des avonds ten 7½ ure, ten einde onderanderen de mededeeling aan te hooren van belangrijke Brieven uit China.

Namens het Bestuur der Afdeeling voornoemd,
H. N. VAN TEUTEM.
J. I. DOEDES.

STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.
Voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip ***IVANHOE***, Kapit. ***George Craib***; vertrekt Zaturdag 10 December, des morgens vroeg. Adres bij *GEORGE LEVINGSTON & J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MACGREGOR*, Agent te Leith.

TE HUUR,
tegen Mei eerstkomende of vroeger, een
HUIS,
hebbende **VIJF KAMERS**, staande Leuvehaven, over de Blaak, wijk 3, n.° 42. Te bevragen op de Wijnhaven, wijk 2, n.° 258.

Tegen Februarij a. s. wordt gevraagd eene
DIENSTBODE
van de P. G., die goed kan **Koken** en verder **Huiswerk** verrigten en van goede Getuigen voorzien is. Adres bij den Boekhandelaar *P. M. BAZENDIJK*, aan de Leuvehaven.

Er bestaat gelegenheid tot PLAATSING van
LEERLINGEN IN EENE TABAKSFABRIEK,
op de meest aannemelijke Voorwaarden. Brieven *franco* onder lett. A bij den Boekhandelaar H. V. VAN GOGH, aan den Steiger te Rotterdam.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY
zijn zeer aanbevelenswaardig in geval van zware Hoofdpijnen, zwakke en zenuwachtige Gestellen, Duizeling enz.

Mejufvrouw DRINKWATER, te Liverpool (Castelstreet), was sedert geruimen tijd ziekelijk geweest, lijdende doorgaans aan zware Hoofdpijnen, een zenuwachtig en zwak Gestel, en dikwijls aan Duizelingen onderhevig zijnde, die haar telkens deden nedervallen. Zij volgde stiptelijk de haar voorgeschrevene geneesmiddelen, doch haar toestand verbeterde zich niet. Eindelijk begon zij de **Pillen** van ***Holloway*** te gebruiken, welk voortreffelijk Geneesmiddel hare Maag en geheel haar Gestel binnen korten tijd versterkte en hare Hoofdpijnen deed verdwijnen, zoodat zij zich thans volmaakt wel bevindt.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **W. C. VAN DORT**, Depôthouder te **'s Gravenhage**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede te **Londen**, Strand, 244, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de op nieuw verminderde prijzen nu de volgende:*

DOOSJES PILLEN van f 0. 80, f 1. 85, f 3. 00, f 6. 75, f 13. 50, f 20. 50.
POTJES ZALF.... „ - 0. 80, - 1. 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.

, UITDEELING VAN
BROOD- EN TURFKAARTEN
van het OUDEMANNENHUIS.

REGENTEN van het **Oudemannenhuis** te **Rotterdam** zullen op Maandag den 12 December 1853, in het *Oudemannenhuis*, op de Hoogstraat, de **BROOD-** en **TURFKAARTEN**, voor de Winterbedeeling van dat Gesticht, afgeven aan de Gebenificeerden, wier Geslachtnamen beginnen

met de Letters
A, B en C, ten 10 ure, des morgens,
D, E, F, G en H, „ 11 „ „ „
I, K, L en M, „ 12 „ „ middags,
N, O, P, Q, R, S en T, „ 6 „ „ avonds,
U, V, W en Z. „ 7 „ „ „

Regenten herinneren hierbij, dat iedere Gebenificeerde hare Bedeelingskaart moet medebrengen en vertoonen; dat zij, die in dit jaar verhuisd zijn, schriftelijk opgave van Wijk en Nommer van hare tegenwoordige Woonplaats moeten overleggen; dat iedere Gebenificeerde in persoon moet tegenwoordig zijn op den hierboven voor haar bepaalden tijd, terwijl alleen Ziekte-Attesten van bekende Geneesheeren, en op bovengemelden dag afgegeven, in aanmerking kunnen komen, en dat ieder, die mogt verzuimen de hier gestelde bepalingen na te komen, van de Bedeeling gedurende dezen Winter zal verstoken zijn.

Namens Regenten voornoemd,
D. R. GEVERS DEYNOOT.

Handeldrukkerij. — **J. W. VAN LEENHOFF.**
Leuvehaven. — Hoofdsteeg.

Blackwood & Co's.,
COPYING and STEEL-PEN
WRITING-INK,
SECURED BY THE COPYRIGHT ACT V & 6 VIC.
RED and BLUE INK.

Eene belangrijke hoeveelheid op groote en kleine Kruiken en Fleschjes uit Londen ontvangen, **van af 5 Cents tot f 1. 80 per Kruik.**

CLOTH ENVELOPES AND PENCIL-PENHOLDERS.
Gelithographeerde
NAAMKAARTJES,
naar de laatste Engelsche en Fransche Modellen, op supra fijn Porselein Karton, worden steeds in den kortst mogelijken tijd vervaardigd.

, Door *S. E. VAN NOOTEN*, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

de derde (en laatste) verzameling
VAN DE
GODSDIENSTIGE EN ZEDELIJKE NOVELLEN
VAN
C. E. VAN KOETSVELD.

In gr. 8vo; met eene fraaije Staalgravure van SLUYTER.

PRIJS f 3. 25.

INHOUD: I. *Klaas de Landverhuizer.* II. *Een Oud- en Nieuwjaar van Burgemeester Zonneveld.* III. *Eene Ontmoeting.* IV. *Zuinigheid en Bezuiniging.* V. *Twee Dorpen, — Twee Zondagen.* VI. *Moeder en Kind.* VII. *Mijn oude Dokter.* VIII. *Gij zult den Heer, uwen God, niet verzoeken!* IX. *De Smokkelaars.* X. *De Zaal.* XI. *Mijmeringen in een Stationsgebouw en op reis.* XII. *De schoone Onbekende.* XIII. *De Bekentenis.* XIV. *De wollen Deken.* XV. *Een groot Man.*

Van de EERSTE en TWEEDE VERZAMELING van dit werk zijn mede nog Exempl. te bekomen, elk a f 3. 25. — Prijs der drie deelen compleet f 9. 75.

, Het **PAND** en **ERVE** in de Boompjes, wijk A/1, n.° 153/164; het **PAND** en **ERVE** in de Groote Draaisteeg, wijk A/1, n.° 110/91, beide te Rotterdam, en de **PANDEN** en **ERVEN** aan den Bosweg, wijk A, n.° 67, te Kralingen, laatstleden Woensdag door den Notaris *JOHANNES HOGERSDIJK*, in het Lokaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, geveild, zullen op HEDEN den 7 December 1853, des namiddags ten 4 ure, door voornoemden Notaris, ter zelfder plaatse, worden *Afgeslagen* en *Verkocht*.

Aanbesteding.

De COMMISSIE van ADMINISTRATIE over den **Straatweg** en de **Vaart** tusschen ***Gouda*** en ***Bodegraven***, is voornemens op Woensdag den 21 December 1853, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Romein* te Gouda, in het openbaar, eerst bij inschrijving en daarna bij opbod, aan te besteden:

Het vijfjarig **ONDERHOUD** van den **STRAATWEG**, zoo mede van de **TOLHUIZEN**, **BRUGGEN** enz., met de daartoe betrekkelijke **VERNIEUWINGEN**, eerst in twee Percelen en daarna in massa.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde besteding zal plaats hebben, zal van Vrijdag den 9 December 1853, tot en met den dag der aanbesteding, voor de Gegadigden tegen betaling van 50 *Cents* verkrijgbaar zijn ten Huize van den Secretaris der Commissie Mr. *A. H. J. RAVESTEYN MEDENBLIK*, te Gouda, bij wien nadere informatien te bekomen zijn.

, De Boekhandelaar **W. WENK** alhier heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DE WOLKE VAN GETUIGEN,
LEVENSSCHETSEN
VAN VRIENDEN EN VRIENDINNEN DES HEEREN,
UIT VROEGER EN LATER TIJD.

Naar het Hoogduitsch van
NEANDER, ULLMANN, LANGE, KRUMMACHER, THOLUCK en anderen.

Prijs f 3, gebonden in Linnen Band f 3. 50.

Dr. **v. O.** noemt het in de **J. v. W. T.** eene regt goede gedachte, waaraan ons Nederlandsch Publiek dit in waarheid *stichtelijk* Boek is verschuldigd. Wie in populairen vorm iets belangrijks wenscht te lezen over uitstekende Bloedgetuigen, Leeraars, Hervormers of Menschenvrienden der C. Kerk, zal zich de kennismaking met dit aantrekkelijk Boek niet beklagen. Ook de Uitgever heeft het zijne gedaan om het edel voortbrengsel uit den vreemde te steken in een passenden vorm.

Bij denzelfden is mede uitgegeven:

M. en A. GOUKA,
THEORETISCH-PRACTISCH REKENBOEK,
6de St., bevattende de **Koopmansrekening**, f 0. 45, waarmede deze serie van Rekenboekjes compleet is.

Te ROTTERDAM,
bij ARRENBERG & VAN REYN.

HANDELINGEN
DER
STATEN-GENERAAL.

ONTWERP VAN WET
TOT
REGELING VAN HET ARMBESTUUR,

ingekomen in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 3 December 1853.

Wij WILLEM III, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat art. 195 der Grondwet vordert, dat het armbestuur door de wet worde geregeld, zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

EERSTE HOOFDSTUK.
Van het armbestuur.
EERSTE AFDEELING.
Van instellingen van weldadigheid, hare oprigting en reglementen.

Art. 1. Instellingen van weldadigheid, in den zin dezer wet, zijn die welke armenverzorging, in of buiten gestichten, voortdurend ten doel hebben. Instellingen uitsluitend bestemd tot het voorkomen van armoede, worden door deze wet niet beheerscht.

Art. 2. De wet onderscheidt: *a*, Staats-, provinciale of gemeente-instellingen, door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd; *b*, instellingen eener kerkelijke gemeente, bestemd voor de armen eener bepaalde godsdienstige gezindte, en van wege die kerkelijke gemeente geregeld en bestuurd; *c*, instellingen door bijzondere personen of door bijzondere, niet kerkelijke, vereenigingen geregeld en bestuurd; *d*, instellingen van gemengden aard, in welker regeling of bestuur door de burgerlijke overheid en van wege eene kerkelijke gemeente of door bijzondere personen òf bijzondere, niet kerkelijke, vereenigingen gezamenlijk wordt voorzien.

Art. 3. Van alle in de gemeente aanwezige instellingen van weldadigheid wordt naar de onderscheidingen bij art. 2 vermeld, door de zorg van het gemeentebestuur, eene lijst opgemaakt en bijgehouden.

Art. 4. De reglementen der gemeente-instellingen, vermeld onder lit. *a* van art. 2, worden, binnen eenen door Ons voor te schrijven termijn, door den gemeenteraad, met inachtneming van de bepalingen dezer wet, herzien, of, zoo er nog geene bestaan, vastgesteld. De oprigting van nieuwe instellingen van dien aard geschiedt krachtens een besluit van dien raad, houdende tevens vaststelling van het reglement.

Art. 5. De reglementen der instellingen, vermeld onder lit. *d*, van art. 2, worden, binnen eenen door Ons voor te schrijven termijn, door den gemeenteraad en het betrokken kerk- of bijzonder bestuur gezamenlijk, met inachtneming van de bepalingen dezer wet, herzien, of, zoo er nog geene bestaan, vastgesteld. Daarvan moet blijken door een besluit van den gemeenteraad. De oprigting van nieuwe instellingen van dien aard en het vaststellen van hare reglementen, geschieden op gelijke wijze.

Art. 6. De besluiten der gemeenteraden en de reglementen bij de artt. 4 en 5 vermeld, worden, binnen acht dagen na hunne dagteekening, medegedeeld aan Gedeputeerde Staten. Deze zien toe, dat die reglementen de noodige voorschriften inhouden tot verzekering van een regelmatig beheer, en dat zij niets bevatten, strijdig met de wetten of het algemeen belang.

Art. 7. De bepalingen betreffende de inrigting en het bestuur der instellingen, onder litt. *b* en *c* van art. 2 vermeld, worden door hare bestuurders aan het bestuur der gemeente waar zij zijn gevestigd, medegedeeld. Die mededeeling geschiedt, voor de reeds bestaande instellingen, binnen zes maanden na het in werking treden dezer wet, en voor die in het vervolg op te rigten, binnen ééne maand nadat zij tot stand komen. Wijzigingen der medegedeelde bepalingen worden, binnen eene maand na hare vaststelling, op gelijke wijze aan het gemeentebestuur bekend gemaakt. Indien de instelling niet uitsluitend armenverzorging ten doel heeft, wordt de mededeeling beperkt tot hetgeen die zorg betreft. De instellingen voor welke de gevorderde mededeeling niet binnen de gestelde termijnen geschiedt, missen van het oogenblik van het verstrijken dier termijnen af tot dat zij plaats heeft, de bevoegdheid bij art. 1691 van het Burgerlijk Wetboek aan zedelijke ligchamen toegekend tot het aangaan van burgerlijke handelingen.

Art. 8. Alle niet door het Staats- of provinciaal gezag opgerigte gods- en werkhuizen, die behooren tot de instellingen, vermeld onder litt. *a* en *d* van art. 2, zijn, onverminderd het toezigt dat daarop, in verband met hunnen oorsprong, stichtingbrief of andere verordeningen door anderen moet worden uitgeoefend, onderworpen aan het toezigt van het gemeentebestuur. Van Onzentwege kan, zoo dikwerf Wij dit noodig oordeelen, door een onderzoek in loco in die en in provinciale gods- en werkhuizen worden nagegaan, of zij aan hunne bestemming blijven beantwoorden.

Art. 9. Zoo het doel eener instelling van weldadigheid is vervallen, wordt het gebruik harer bezittingen en inkomsten tot eene andere, aan de laatst bekende zoo nabij mogelijk komende, bestemming geregeld, ten aanzien van: *a*, gemeente-instellingen (art. 2 *a*), door den gemeenteraad, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten; *b*, instellingen eener kerkelijke gemeente (art. 2 *b*), door de bevoegde kerkelijke besturen; *c*, instellingen van bijzondere personen of vereenigingen (art. 2 *c*), door de oprigters of hunne erfgenamen, en bij ontstentenis of onbekendheid van deze, door de bestuurders der instelling, in het laatste geval onder Onze goedkeuring, en *d*, instellingen van gemengden aard (art. 2 *d*), door den gemeenteraad en het bevoegd kerkelijk of bijzonder bestuur in gemeenschappelijk overleg, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Blijft die regeling binnen eenen voor elk bijzonder geval, des noodig, door Ons voor te schrijven termijn achterwege, dan geschiedt zij door Ons bij een met redenen omkleed openbaar gemaakt besluit. Deze bepaling geldt voor de instellingen, onder lit. *c* vermeld, slechts zoo de oprigters zelven of hunne erfgenamen niet meer in leven of niet bekend zijn.

TWEEDE AFDEELING.
Van opgaven door de besturen van alle instellingen van weldadigheid te doen, en van collecten.

Art. 10. De besturen van alle instellingen van weldadigheid doen jaarlijks, binnen den daarvoor door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen termijn, en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave van het getal der door hen ondersteunden of verpleegden; van het beloop hunner uitgaven voor beheer en voor onderstand van allerlei aard, en van dat hunner inkomsten door collecten, inschrijvingen of andere vrijwillige bijdragen en subsidien. De besturen der burgerlijke en gemengde instellingen doen daarenboven alle verdere opgaven, door de Regering noodig geacht.

Art. 11. De bestuurders, die niet voldoen aan het voorschrift van art. 10, worden, elk voor het geheel, met geldboete van vijf en twintig tot honderd gulden gestraft. Tegen den bestuurder, die bewijst het zijne te hebben gedaan om aan het voorschrift gevolg te geven, wordt geene veroordeeling uitgesproken.

Art. 12. De besturen der kerkelijke, gemengde en bijzondere instellingen van weldadigheid moeten, des gevraagd, aan de burgerlijke besturen opgeven welke personen als bekende armen door hen worden ondersteund, en of een arme, die zich bij een burgerlijk bestuur heeft aangemeld, van hen al dan niet onderstand kan erlangen. De bestuurders, die deze opgaven niet doen binnen veertien dagen na de aanvraag, worden, elk voor het geheel, met geldboete van tien tot vijf en twintig gulden gestraft. Het 2de lid van art. 11 is ook in dit geval van toepassing.

Art. 13. Openbare inzameling van gelden ten behoeve van instellingen van weldadigheid, bij wege van collecte, inschrijvingen of op eenige andere wijze, heeft niet plaats dan nadat daarvan, minstens driemaal vier en twintig uren te voren, schriftelijk kennis zij gegeven aan het gemeentebestuur. Geene zoodanige inzameling mag plaats hebben ten behoeve van instellingen, die vallen in de toepassing van het laatste lid van art. 7. Het gemeentebestuur kan de inzameling stuiten. Zoo het bestuur der betrokken instelling zich met die stuiting bezwaard acht, kan het Onze beslissing inroepen. Van de toepassing van dit artikel zijn uitgezonderd collecten in kerkgebouwen bij de uitoefening der openbare eeredienst, en die, voor instellingen eener kerkelijke gemeente, enkel aan de huizen van de ledematen dier gemeente.

DERDE AFDEELING.
Bepalingen betreffende het bestuur van burgerlijke en gemengde instellingen.

Art. 14. Alle daarvoor vatbare goederen der gemeente-instellingen, onder lit. *a* en der instellingen onder lit. *d* van art. 2 vermeld, moeten voor den koopprijs of de door deskundigen te schatten waarde, tegen brandschade worden verzekerd. De verzekering geschiedt, voor de goederen reeds bezeten bij het in werking treden dezer wet, binnen drie maanden daarna, en voor die later te verkrijgen, binnen ééne maand na den eigendoms overgang. De bestuurders, die dit hebben verzuimd, zijn uit eigen middelen, hoofdelijk voor het geheel, aansprakelijk voor de schade door dat verzuim te weeg gebragt. De bepaling van het 2de lid van art. 11 is hier mede van toepassing.

Art. 15. De beschikbare gelden dier instellingen worden belegd door aankoop van inschrijvingen in een der grootboeken der Nederlandsche schuld. Zij kunnen, na verkregen goedkeuring van Gedeputeerde Staten, ook worden belegd door aankoop van onroerende goederen of in rentegevende schuldbrieven: *a*, van geldleeningen van den Staat, provincien of gemeenten, onder voorwaarde dat de stukken op naam zijn gesteld, en de verklaring inhouden, dat zij niet dan krachtens de bij de wet gevorderde magtiging kunnen worden vervreemd; *b*, gehypothekeerd op vaste goederen, welker onbezwaarde waarde ten minste een derde boven de te beleggen som bedraagt. Indien Gedeputeerde Staten de gevraagde goedkeuring weigeren, kan het bestuur der betrokken instelling Onze beslissing vragen. Bestuurders, die zich schuldig maken aan grove nalatigheid in het beleggen van geldsommen, niet noodig voor het dagelijksch beheer, zijn, uit eigen middelen, hoofdelijk voor het geheel, de wettelijke interesten daarvan verschuldigd. Het Openbaar Ministerie kan, in het belang der instelling, ambtshalve de toepassing dezer bepaling vorderen. De bepaling van het laatste lid van art. 11 is hier mede van toepassing.

Art. 16. De besturen dier instellingen behoeven de magtiging van Gedeputeerde Staten tot het opnemen van gelden; vervreemden, uitgeven op erfpacht, verruilen of verpanden van onroerende goederen; verkoopen of overdragen van inschrijvingen in een der grootboeken der Nederlandsche schuld of van andere effecten, actien en schuldvorderingen; verleenen van kwijtschelding of afslag van pachtgelden, huurpenningen en interesten; voeren van regtsgedingen, anders dan in het geval bij art. 72 vermeld, en het aangaan van dadingen en opdragen van de beslissing eener zaak aan scheidsmannen. Zij mogen onroerende goederen niet anders dan in het openbaar verhuren of verpachten, ten ware Gedeputeerde Staten in bijzondere gevallen, in het belang der instelling, bewilligen, dat het onderhands geschiede. De besturen, die zich met de beschikking van Gedeputeerde Staten bezwaard achten, kunnen Onze beslissing vragen.

Art. 17. Gelijke magtiging van Gedeputeerde Staten wordt voor de besturen dier instellingen vereischt tot het oprigten van nieuwe of het vernieuwen van bestaande gebouwen en het doen van buitengewone, met vernieuwing gelijkstaande herstellingen, waarvan de kosten worden berekend te boven te gaan eene som door Gedeputeerde Staten te bepalen. Alle werken, die eene uitgaaf vorderen van meer dan vijf honderd gulden, worden in het openbaar aanbesteed, ten ware Gedeputeerde Staten, in bijzondere gevallen, in het belang der betrokken instelling, toestaan dat daarvan worde afgeweken. De bepaling van het laatste lid van art. 16 is hier mede van toepassing.

Art. 18. Alle handelingen in strijd met de voorschriften der artt. 15 en 16 zijn nietig. Uitgaven gedaan in strijd met art. 17, worden in de rekening der betrokken instelling niet goedgekeurd.

Art. 19. Onverminderd de bepaling van art. 148 der wet van den 29sten junij 1851 (*Staatsblad* n.° 85), zijn de begrootingen en rekeningen van ontvangsten en uitgaven der gemeente-instellingen onder lit. *a* en der instellingen onder lit. *d* van art. 2 vermeld, onderworpen aan de goedkeuring van den gemeenteraad.

TWEEDE HOOFDSTUK.
Van de ondersteuning der armen en het domicilie van onderstand.
EERSTE AFDEELING.
Van de ondersteuning der armen.

Art. 20. De ondersteuning der armen wordt, behoudens de verdere bepaling dezer afdeeling, overgelaten aan de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid.

Art. 21. Geen burgerlijk bestuur verleent onderstand aan armen dan na zich, voor zooveel mogelijk, te hebben verzekerd, dat zij dien niet van kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid kunnen erlangen.

Art. 22. Het burgerlijk of algemeen, het gemengd armbestuur, of bij gebreke daarvan, het bestuur der gemeente waar de arme domicilie van onderstand heeft, beslist, behoudens de bepalingen van het derde hoofdstuk dezer wet, zonder beroep, op de aanvraag om onderstand dergenen die verkeeren in het geval bij het vorig artikel bedoeld. Die onderstand wordt nimmer verleend dan bij volstrekte onvermijdelijkheid.

Art. 23. In het geval bij art. 33 vermeld, komt die beslissing toe aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Art. 24. Aan het verleenen van onderstand mogen voorwaarden worden verbonden, niet strijdig met de wet, de openbare orde of de goede zeden.

Art. 25. De gemeenteraad stelt, in december van elk jaar, vast het maximum van den onderstand, dat gedurende het volgend jaar, naar gelang van het jaargetijde, de sterkte der gezinnen, de leeftijden en de ligchaamskrachten kan worden verstrekt aan de armen, wier aanvraag krachtens art. 22 is ingewilligd, en die niet in godshuizen worden opgenomen. Hunne ondersteuning heeft zoo min mogelijk plaats in geld, maar bij voorkeur in eetwaren, brandstoffen, kleeding en liggingstukken en huishuur. De gemeenteraad kan, indien in den loop des jaars buitengewone omstandigheden dit noodig maken, het in december te voren vastgesteld maximum voor eenen door hem te bepalen tijd wijzigen.

Art. 26. De kosten, voortvloeijende uit het overbrengen van arme krankzinnigen naar, en hunne verpleging in gestichten voor krankzinnigen, voor zooverre die niet uit de fondsen dier gestichten zelve moeten worden bestreden, en die van verpleging in gevangenissen van niet veroordeelde arme kinderen van gevangenen, die niet van de ouders kunnen worden gescheiden, worden voldaan uit de fondsen der burgerlijke gemeenten, waar de verpleegden domicilie van onderstand hebben, en indien die gemeente niet te vinden is, uit 's Rijks kas. Art. 67 is op die kosten toepasselijk.

TWEEDE AFDEELING.
Van de plaats waar de arme domicilie van onderstand heeft.

Art. 27. De burgerlijke gemeente waartoe, bij het ontstaan der behoefte, de plaats behoort waar de arme is geboren, is zijn domicilie van onderstand.

Art. 28. Indien iemand in eene gemeente is geboren uit ouders, die er niet woonden, wordt hij geacht geboren te zijn in de gemeente waar de vader of moeder, naar de onderscheidingen bij het 1ste lid van art. 32 vastgesteld, tijdens de geboorte woonde. Geboorte in een gesticht voor krankzinnigen of in eene gevangenis wordt geacht te hebben plaats gehad in de gemeente, waar de vader of moeder, naar voormelde onderscheidingen, woonde, toen hij of zij in bewaring werd gesteld. Kinderen van kolonisten, geboren in de koloniale inrigtingen tot verzorging van behoeftigen bestemd, worden geacht geboren te zijn in de gemeente waartoe het bestuur behoort, voor welks rekening de vader of moeder, naar dezelfde onderscheidingen, tijdens de geboorte in de kolonien gevestigd was. Zoo die vestiging plaats heeft voor rekening van het Rijk, worden die kinderen, voor de toepassing dezer wet, met vreemdelingen gelijkgesteld. Indien de gemeente, welke, volgens dit artikel, geacht moet worden de geboorteplaats te zijn, niet bekend is, wordt die, waar de geboorte voorviel, daarvoor gehouden. Zij van wier geboorte geen acte bestaat, worden geacht geboren te zijn waar zij zijn gedoopt of kerkelijk ingeschreven, indien het tegendeel niet blijkt.

Art. 29. Vondelingen en verlaten kinderen worden geacht geboren te zijn ter plaatse waar zij aan de openbare liefdadigheid zijn overgelaten, zoolang niet blijkt dat zij elders zijn geboren.

Art. 30. Vreemdelingen die bij het ontstaan van behoefte niet in de termen verkeeren om over de grenzen te worden uitgeleid, hebben domicilie van onderstand in de gemeente waarin zij op dat tijdstip het laatst vier achtereenvolgende jaren hebben gewoond, zonder genot van onderstand uit fondsen tot ondersteuning van armen bestemd. Inwoning gedurende de minderjarigheid komt hierbij ook in aanmerking, behalve wanneer en zoolang aan den minderjarigen vreemdeling een domicilie van onderstand in dit Rijk kan worden aangewezen krachtens art. 32. Indien het blijkt, dat het bestuur eener gemeente of instelling van weldadigheid eenen vreemdeling op eenigerhande wijze heeft aangespoord, of doen aansporen om elders te gaan wonen, met het doel om het verkrijgen van domicilie van onderstand te verhinderen, wordt, bij de uitspraak van het deswege ontstaan geschil, beslist, of de duur van het daarop gevolgd verblijf elders, voor de toepassing van dit artikel, moet worden gevoegd bij den tijd der inwoning in de gemeente waar die aansporing is geschied.

Art. 31. Het domicilie van onderstand van gehuwde vrouwen is dat harer mannen. Na ontbinding van het huwelijk, overeenkomstig de omschrijving van art. 254 van het Burgerlijk Wetboek, of zoo de man vermoedelijk overleden is verklaard, heeft de vrouw domicilie van onderstand in hare geboorteplaats, onverschillig of zij, op het tijdstip dier ontbinding of verklaring, al dan niet onderstand genoot.

Art. 32. Minderjarigen, in echt geboren of door den vader erkend, volgen het domicilie van onderstand van hunnen vader, en na diens dood of zoo, bij zijn afwezen, de moeder krachtens art. 550 van het Burgerlijk Wetboek een ander huwelijk heeft aangegaan, gelijk mede onechte, niet door den vader erkende minderjarigen, dat hunner moeder. Na het overlijden der ouders of voor onechte, niet door den vader erkende kinderen na het overlijden der moeder, hebben minderjarigen domicilie van onderstand in hunne eigene geboorteplaats, onverschillig of zij op het tijdstip van dat overlijden al dan niet onderstand genoten. Vermoedelijk overleden verklaarde ouders worden voor de toepassing dezer bepalingen met overledenen gelijkgesteld. Bij ontbinding van het huwelijk der ouders, anders dan door den dood, volgen minderjarigen het domicilie van onderstand van diegene der

ouders, aan wie zij zijn toevertrouwd, en dat van den vader indien zij aan derden zijn toevertrouwd.

Art. 33. Armen, wier domicilie van onderstand niet is te vinden, zijn bij het Rijk armlastig. De Regering kan hen doen verplegen in de koloniale of andere inrigtingen, bestemd tot het werk verschaffen aan of verzorgen van armen.

DERDE AFDEELING.

Van acten van indemniteit en dergelijke.

Art. 34. Acten van indemniteit, borgtogt, ontslag, readmissie en dergelijke, mogen niet worden afgegeven door gemeentebesturen en burgerlijke of algemeene noch ook door gemengde armbesturen, dan ten behoeve van buitenlandsche besturen, met Onze vergunning.

Art. 35. De gemeentebesturen en burgerlijke of algemeene en gemengde armbesturen mogen met die van of in andere burgerlijke gemeenten, geene overeenkomsten aangaan tot het wederkeerig ondersteunen van elkanders armen, op andere grondslagen dan die bij de vorige afdeeling vastgesteld.

VIERDE AFDEELING.

Overgangsbepalingen betrekkelijk tot de twee vorige afdeelingen.

Art. 36. Armen, die in den loop der vijftien maanden, laatst voorafgegaan aan het in werking treden dezer wet, onderstand hebben genoten uit fondsen van burgerlijke of algemeene, van kerkelijke of van gemengde armbesturen, behouden het domicilie van onderstand, dat zij bij dat in werking treden hadden, tot dat zij gedurende vijftien achtereenvolgende maanden, of langer, geen onderstand hebben gevraagd en verkregen.

Art. 37. Vreemdelingen, die in het geval bij art 36 voorzien, verkeeren, behouden het domicilie van onderstand, hetwelk zij op het tijdstip van het in werking treden dezer wet hadden, tot dat zij een nieuw hebben erlangd, overeenkomstig art. 30.

Art. 38. Het domicilie van onderstand van allen, die na het in werking treden dezer wet arm worden en niet verkeeren in het geval bij art. 36 vermeld, wordt naar hare bepalingen geregeld, om het even of zij al dan niet vroeger onderstand genoten.

Art. 39. De acten, bij art. 34 vermeld, door gemeentebesturen, door burgerlijke of algemeene of door gemengde armbesturen afgegeven vóór het in werking treden der wet van den 28 november 1818 (*Staatsblad* n.° 40) hebben gevolg, doch niet verder dan de daarbij aangegane verbindtenis medebrengt.

Art. 40. Art. 39 is ook toepasselijk op overeenkomsten, door dezelfde besturen met die van of in andere burgerlijke gemeenten vóór het in werking treden der wet van den 28 november 1818 (*Staatsblad* n.° 40), aangegaan tot het wederkeerig ondersteunen van elkanders armen, zoo lang partijen van die overeenkomsten niet afzien.

DERDE HOOFDSTUK.

Van het verhaal van verleenden onderstand.

EERSTE AFDEELING.

Van het verhaal op besturen.

Art. 41. De onderstand, waaronder belooning van arbeid niet wordt verstaan, door burgerlijke besturen krachtens art. 28 aan armen verstrekt, elders dan ter plaatse van het domicilie van onderstand, ook hangende het onderzoek naar dat domicilie, wordt, des gevorderd, tot een billijk bedrag, nimmer te boven gaande het maximum bij art. 25 vermeld, van wege het domicilie van onderstand teruggegeven, indien de verstrekking onvermijdelijk is geweest. Daarvan moet blijken bij een met redenen omkleed besluit van den burgemeester, of van een door hem daarmede belasten wethouder der gemeente, waar de arme verblijft.

Art. 42. Dat besluit wordt, binnen veertien dagen na zijne dagteekening, medegedeeld aan het bestuur der gemeente, waar de arme wordt vermoed domicilie van onderstand te hebben, of in het geval bij art. 33 vermeld, aan het Departement van Binnenlandsche Zaken, met aanduiding der gronden van dat vermoeden. Indien binnen dien termijn geen vermoedelijk domicilie van onderstand ontdekt kan worden, gaat de termijn eerst in op het oogenblik dier ontdekking. Bij ontkenning van het domicilie van onderstand door het aangesproken bestuur, en zoo die ontkenning aanleiding geeft eene andere gemeente daarvoor te houden, gaat de termijn in met den dag, waarop die aanleiding ontstaat, ten aanzien van elk ander bestuur, dat nader wordt vermoed tot de teruggaaf verpligt te zijn. Bij het niet in acht nemen van voormelde termijnen, kan de onderstand, vóór de mededeeling verstrekt, niet worden teruggevorderd.

Art. 43. Indien eene mededeeling, krachtens art. 42 aan een gemeentebestuur gedaan, niet binnen veertien dagen na ontvangst is beantwoord, moet uit de middelen der aangesprokene burgerlijke gemeente, ten gevolge van dat verzuim, zonder regt van verhaal op eenig bestuur, worden teruggegeven hetgeen volgens de artt. 41 en 42 kan worden gevorderd, tot op het tijdstip der beantwoording.

Art. 44. Het bestuur der gemeente van het domicilie van onderstand van den arme, die elders wordt ondersteund, kan, des verkiezende na overleg met het betrokken armbestuur, vorderen, dat hij, verder onderstand behoevende, zich kome vestigen ter plaatse van dat domicilie, voor zoo verre ziekte of andere volstrekte beletselen dit niet verhinderen. Zoo de zamenwonende leden van een arm gezin in meer dan ééne gemeente domicilie van onderstand hebben, kan dit regt alleen worden uitgeoefend door het gemeentebestuur van dat van het hoofd des gezins, en kunnen de leden daarvan niet, tegen hunnen wil, van elkander worden verwijderd. In dat geval kan de onderstand aan die leden in billijkheid verstrekt, mits niet te boven gaande het maximum bij art. 25 vermeld, op hun domicilie van onderstand worden verhaald. De artt. 41—43 zijn ook ten deze toepasselijk. De kosten van verplaatsing tot een billijk bedrag komen ten laste van het bestuur op welks vordering zij geschiedt.

Art. 45. De onderstand in de verblijfplaats verstrekt in strijd met de vordering, bij art. 44 vermeld, kan niet worden verhaald dan alleen in geval de verstrekking het gevolg is van bewezene ziekte of andere volstrekte verhindering van verplaatsing. In dat geval gelden mede de bepalingen der artt. 41—43.

Art. 46. Het voorschot van den onderstand bij art. 41 en het 3de lid van art. 44 vermeld, geschiedt door de burgerlijke of algemeene armbesturen en, indien deze ontbreken, uit de fondsen der burgerlijke gemeente, waar de arme verblijft. De teruggaaf geschiedt uit de fondsen der burgerlijke gemeente van het domicilie van onderstand, behoudens verhaal op het burgerlijk of algemeene armbestuur, zoo het er is. Een en ander onverminderd plaatselijke schikkingen ook met diakonien of kerkelijke en gemengde armbesturen, welke schikkingen echter, voor de teruggaaf, nimmer kunnen worden ingeroepen jegens de vorderende gemeente. De bepalingen van dit artikel zijn ook toepasselijk op onderstand, verstrekt in Nederland aan vreemdelingen en in het buitenland aan Nederlanders, vallende in de termen van overeenkomsten door de Regering daaromtrent met andere Mogendheden aangegaan.

Art. 47. De bepalingen der artt. 41—46 zijn niet toepasselijk op de kosten van verpleging bij art. 26 vermeld. De wijze waarop van het verstrekken daarvan wordt kennis gegeven, wordt door Ons geregeld.

Art. 48. Geen verhaal kan plaats hebben van: *a*, kosten van onderwijs van arme kinderen, die daarom echter niet mogen worden verstoken van het onderwijs, dat, in de gemeente waar zij verblijven, aan zoodanige kinderen in het algemeen wordt gegeven; *b*, kosten van begrafenis, en *c*, reispenningen en andere kortstondige en geringe bedeelingen, ter beoordeeling van den regter. Die uitgaven blijven voor rekening der burgerlijke gemeente waar zij zijn gedaan, onverminderd plaatselijke schikkingen ook met diakonien of kerkelijke en gemengde armbesturen.

TWEEDE AFDEELING.

Van het verhaal op de ondersteunden, hunne bloed- of aanverwanten of nalatenschappen.

Art. 49. De inkomsten van bezittingen van weezen, vondelingen, verlaten kinderen en andere armen, in burgerlijke, kerkelijke, of bijzondere godshuizen verpleegd, kunnen, gedurende den tijd der verpleging, worden genoten door het bestuur dat haar bekostigt, doch niet verder dan het beloop der gemaakte kosten.

Art. 50. Op de nalatenschappen van hen die, gedurende hunne verpleging in godshuizen, overlijden, kunnen de kosten dier verpleging en der begrafenis worden verhaald, voor zoo verre die niet reeds door de toepassing van art. 49 zijn vergoed.

Art. 51. De artt. 49 en 50 zijn niet van toepassing ten aanzien van meerderjarigen, die op andere voorwaarden in een godshuis ter verpleging zijn opgenomen.

Art. 52. Alle verdere onderstand aan armen, waaronder belooning van arbeid niet wordt verstaan, kan door het burgerlijk, kerkelijk of bijzonder bestuur, over welks rekening de verstrekking plaats had, renteloos worden verhaald: *a*, indien de ondersteunde tot de teruggaaf daarvan in staat geraakt, op hem zelven; *b*, op zijne bloed- of aanverwanten die, krachtens de artt. 376 en volgg. van het Burgerlijk Wetboek, tot zijne alimentatie zijn verpligt.

Art. 53. De vorderingen bij de artt. 49, 50 en 51 vermeld, zijn bevoorregte schulden, en nemen rang onmiddellijk na die in art. 1195 van het Burgerlijk Wetboek omschreven, voor zoo ver zij daarin niet reeds zijn begrepen.

Art. 54. De octrooijen vroeger verleend omtrent het verhaal van kosten van verpleging of ondersteuning, of het erfregt van burgerlijke, kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid op de nalatenschappen der verpleegden of ondersteunden, zijn vervallen.

DERDE AFDEELING.

Van Verjaring.

Art. 55. Alle vorderingen tegen besturen wegens onderstand aan armen, door of op last en voor rekening van burgerlijke gemeenten, of van burgerlijke of algemeene armbesturen verstrekt, verjaren door verloop van zes maanden na den 31 december van het jaar waarin de verstrekking plaats had. Voor den onderstand bij het in werking komen dezer wet reeds verstrekt, gaat de termijn in op den 31 december van hare afkondiging. Indien het domicilie van onderstand van den arme, bij het verstrijken dier termijnen, nog niet is erkend of aangewezen, gaan zij in den 31 december van het jaar waarin die erkenning of aanwijzing plaats heeft.

Art. 56. De verjaring, bij art. 55 vermeld, wordt, doch telkens slechts voor één jaar, gestuit door eenvoudige schriftelijke aanmaning van het bestuur der gemeente, waar de onderstand is verstrekt. Die aanmaning wordt geacht niet te bestaan, indien daarvan niet gelijktijdig afschrift is gezonden aan Gedeputeerde Staten der provincie tot welke het aangesproken bestuur behoort. Deze berigten de ontvangst binnen veertien dagen nadat die plaats had.

Art. 57. De verjaring, bij art. 55 vermeld, geldt slechts zoo zij wordt ingeroepen door het bestuur ten welks behoeve zij is verkregen.

Art. 58. De regtsvorderingen tot verhaal van onderstand, krachtens de artt. 49, 50, 51 en 52, verjaren door verloop van vijf jaren na den 31 december van het jaar waarin de onderstand is verstrekt.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van subsidien uit fondsen van burgerlijke gemeenten aan instellingen van weldadigheid.

Art. 59. Na het in werking komen dezer wet mogen geene subsidien, die vroeger niet werden verleend, of tot een hooger bedrag dan vroeger, uit de fondsen der burgerlijke gemeenten aan besturen van instellingen van weldadigheid worden toegestaan, dan bij een met redenen omkleed besluit van den gemeenteraad.

Art. 60. Bij dat besluit moet blijken: *a*, dat de volstrekte noodzakelijkheid van het subsidie of van de verhooging is bewezen door de rekening en verantwoording der inkomsten en uitgaven van het betrokken bestuur over het laatste afgeloopen, en de begrooting voor het loopend of eerstvolgend dienstjaar; *b*, dat ten behoeve van het betrokken bestuur, naar het oordeel van den gemeenteraad, op eene billijke wijze is bijgedragen door hen van wie, overeenkomstig den aard der instelling, in den regel bijdragen kunnen worden verwacht; *c*, dat het bestuur der instelling, overeenkomstig haren aard en hare bestemming, aan zijne verpligtingen naar vermogen voldoet.

Art. 61. De besluiten der gemeenteraden, krachtens dit hoofdstuk genomen, worden, binnen acht dagen na hunne dagteekening, medegedeeld aan Gedeputeerde Staten. Deze zien toe dat niet dan bij volstrekte onvermijdelijkheid subsidien verleend, of verhoogd worden. Zij nemen alle maatregelen waartoe zij bevoegd zijn, om de vermindering er van te bevorderen.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van bedelaars en landloopers.

Art. 62. Behalve de koloniale inrigtingen, tot opneming van bedelaars en landloopers bestemd, kunnen ook werkhuizen, op verlangen hunner besturen, door Ons, bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit, worden verklaard te zijn bedelaarsgestichten ter opneming van bedelaars en landloopers, wier opzending naar zoodanige gestichten, krachtens de bepalingen van het Wetboek van Strafregt, moet of kan plaats hebben, en die domicilie van onderstand hebben in de gemeenten in Ons besluit aan te wijzen. In dat geval behoeven de reglementen dier werkhuizen Onze goedkeuring.

Art. 63. De tuchtiging, welke in bedelaarsgestichten kan worden opgelegd, bestaat in gedeeltelijke onthouding der gewone voeding, in vermindering der toeberekende belooning voor arbeid, en in eenzame opsluiting van ten hoogste zeven dagen. Die tuchtigingen kunnen afzonderlijk of vereenigd worden opgelegd.

Art. 64. Bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur worden geregeld de gevallen, de mate waarin en de tijd waarvoor de tuchtiging, bij art. 63 vermeld, kan worden toegepast, gelijk mede, in verband met de bepalingen van het wetboek van strafregt, de voorwaarden, de tijd en wijze waarop de bedelaars en landloopers uit de bedelaarsgestichten worden ontslagen.

Art. 65. Van de opgelegde tuchtigingen worden registers gehouden. Afschriften daarvan worden, telken drie maanden, gezonden aan den officier van justitie in het arrondissement waarin het bedelaarsgesticht is gelegen. Die officier wordt steeds in het gesticht toegelaten.

Art. 66. De kosten, voortvloeijende uit de plaatsing en verzorging in bedelaarsgestichten, van bedelaars en landloopers, krachtens de bepalingen van het wetboek van strafregt, en van hunne kinderen, die niet van de ouders kunnen worden gescheiden, worden voldaan uit de fondsen der burgerlijke gemeente waar zij domicilie van onderstand hebben, en indien deze niet is te vinden, door het Rijk. De kosten van verpleging van bedelaars en landloopers die na het eindigen der hun opgelegde gevangenisstraf, naar de bedelaarsgestichten gebragt of teruggebragt moeten worden, tot op het tijdstip der overbrenging en die der overbrenging zelve, zijn ten laste van het Rijk.

Art. 67. De kosten bij het 1ste lid van art. 66 vermeld, kunnen niet anders dan ten gevolge van bijzondere of plaatselijke schikkingen worden verhaald op besturen van instellingen van weldadigheid. Indien de verpleegde bij het Rijk armlastig is en pensioen of gagement geniet, worden art. 69 der wet van den 28sten augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127) en art. 68 der wet van denzelfden dag (*Staatsblad* n°. 129), ten behoeve van het Rijk, op die kosten toegepast.

Art. 68. Indien de besturen der gemeenten waar de betrokken personen domicilie van onderstand hebben, het verlangen, kunnen de bedelaars en landloopers, bij ontslag, ten koste dier gemeenten, derwaarts worden overgebragt. In dat geval zal hetgeen de ontslagenen in het bedelaarsgesticht mogten hebben te goed gemaakt, aan hen eerst bij aankomst in die gemeente worden uitgereikt.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de uitspraak over geschillen.

Art. 69. Geschillen over de inrigting en bestemming van instellingen onder litt. *a* en *d* van art. 2 vermeld, en over het regt tot benoemen, schorsen en ontslaan harer besturen, worden door Ons beslist na verhoor dergenen, die, bij het ontstaan van het geschil, met het bestuur der betrokkene instelling zijn belast.

Art. 70. Gedeputeerde Staten trachten in der minne te doen bijleggen alle geschillen tusschen besturen van gemeenten tot dezelfde provincie behoorende, over het domicilie van onderstand van armen. Indien zij daarin niet slagen, dragen zij die geschillen aan Ons ter beslissing voor. Geschillen van dien aard tusschen gemeentebesturen en burgerlijke of algemeene en gemengde besturen van instellingen van weldadigheid, of tusschen deze laatste onderling, worden, indien partijen tot dezelfde provincie behooren, door Gedeputeerde Staten beslist. Alle geschillen van dien aard tusschen besturen van meer dan ééne provincie behoorende, en die over de vraag, of een behoeftige bij het Rijk armlastig is, worden door Ons beslist. De kantonregters zijn verpligt, op aanvraag van Gedeputeerde Staten, personen onder eede of belofte te hooren over feiten betreffende geschillen in dit artikel bedoeld, en daarvan proces-verbaal op te maken.

Art. 71. De uitspraken van Gedeputeerde Staten bij art. 70 vermeld, kunnen door Ons worden vernietigd. De partij die zich door zoodanige uitspraak bezwaard acht, kan die vernietiging slechts vragen binnen drie maanden nadat de uitspraak ter harer kennis is gekomen. Voor de uitspraken over de toepassing der wet van den 28sten november 1818 (*Staatsblad* n.° 40), reeds gedaan bij het in werking komen der tegenwoordige wet, gaat de voormelde termijn in op den dag van dat in werking treden. Bij vernietiging eener uitspraak wordt het geschil tevens door Ons beslist.

Art. 72. Geschillen over de vraag, of eene instelling, al dan niet, is eene instelling van weldadigheid, en tot welke der in art. 2 omschreven soorten zij behoort; over het verhaal en het verhaalbaar bedrag van onderstand krachtens deze wet verstrekt, en over de toepassing der artt. 49—54, behooren, indien zij niet door de administrative magt in der minne worden afgedaan, tot de kennis van de regterlijke magt.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Algemeene en slotbepalingen.

Art. 73. Onder godshuizen worden, voor de toepassing dezer wet, verstaan, alle inrigtingen in welke armen met een weldadig doel worden gehuisvest, met of zonder verdere verzorging. Ten aanzien van gestichten voor krankzinnigen blijven de bepalingen der wet van den 29 mei 1841 (*Staatsblad* n.° 20) in kracht. Onder werkhuizen worden verstaan alle inrigtingen van weldadigheid, waarin aan armen, in plaats van onderstand, loon voor arbeid wordt verstrekt.

Art. 74. Indien een gemeenteraad weigert de uitgaven, die krachtens deze wet, met of zonder regt van verhaal, uit de fondsen der gemeente moeten worden gedaan, op de begrooting te brengen, wordt art. 212 der gemeentewet toegepast.

Art. 75. Indien een armbestuur, welks begrooting en rekening, volgens art. 19, onderworpen is aan de goedkeuring van den gemeenteraad, weigert de uitgaven die, krachtens deze wet, uit zijne fondsen moeten worden gedaan, op zijne begrooting te brengen, geschiedt zulks door den gemeenteraad.

Art. 76. Voor de werking dezer wet is art. 874 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering toepasselijk op de besturen der burgerlijke gemeenten.

Art. 77. Alle stukken, uit deze wet voortvloeijende, zijn vrij van zegel en griffieregten en worden, voor zoo veel zij aan registratie onderhevig zijn, gratis geregistreerd.

Art. 78. De wet van den 28 november 1818 (*Staatsblad* n.° 40) en alle andere wetten, reglementen en verordeningen betrekkelijk de onderwerpen bij deze wet geregeld, worden afgeschaft.

Lasten en bevelen enz.

Te ROTTERDAM,

bij ARRENBERG & VAN REYN.